

ZAKON BR. 08/L-132

O IZVRŠENJU KRIVIČNIH SANKCIJA

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65. (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja:

ZAKON O IZVRŠENJU KRIVIČNIH SANKCIJA

**POGLAVLJE I.
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1.
Cilj**

Cilj ovog zakona je izvršenje krivičnih sankcija i mera obaveznog lečenja i primena mere pritvora.

**Član 2.
Delokrug primene**

1. Krivične sankcije izvršavaju se u skladu sa ovim zakonom.
2. Prema ovom zakonu krivične sankcije su glavne kazne, alternativne kazne, dopunske kazne i sudska opomena.
3. Izvršenje mera obaveznog rehabilitacionog lečenja sprovodi se u posebnoj ustanovi u skladu sa ovim zakonom.

**Član 3.
Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:
  - 1.1. Osuđeni** – lice koje je pravosnažnom presudom suda proglašeno krivim za učinjeno krivično delo;
  - 1.2. Pritvor** – pritvor određuje sudija za prethodni postupak nadležnog suda na osnovu pisanog zahteva državnog tužioca na ročištu;
  - 1.3. Sudija za prethodni postupak** – sudija koji je određen da postupa u fazi istrage;
  - 1.4. Policija ili policijski službenik** – svaki pripadnik kosovske policije ili neke druge službe ovlašćen za sprovođenje krivične istrage;
  - 1.5. Punoletnik** – lice koje je navršilo osamnaest (18) godina;
  - 1.6. Dete** – lice koje nije navršilo osamnaest (18) godina;
  - 1.7. Maloletnik** – lice uzrasta između četrnaest (14) i osamnaest (18) godina;

1.8. Član porodice – roditelj, usvojitelj, dete, usvojenik, brat ili sestra, bračni drug, krvni srodnik koji živi u istom domaćinstvu ili lice sa kojim počinilac živi u vanbračnoj zajednici;

1.9. Novac – kovanica ili novčanica, koji su po zakonu u opticaju u Republici Kosovo ili u bilo kojoj drugoj jurisdikciji;

1.10. Mentalni poremećaj – označava svaku nesposobnost ili poremećaj uma ili mozga, bilo trajni ili privremeni, koji rezultira oštećenjem ili poremećajem mentalnog funkcionisanja;

1.11. Neuračunljivost ima značenje predviđeno stavom 1. člana 18. Krivičnog zakonika;

1.12. Smanjena uračunljivost ima značenje predviđeno stavom 2. člana 18. Krivičnog zakona;

1.13. Mera obaveznog psihijatrijskog lečenja označava meru obaveznog psihijatrijskog lečenja i zadržavanja u zdravstvenoj ustanovi ili meru obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi;

1.14. KPU – Kazneno-popravne ustanove

Član 4.

Izvršenje krivičnih sankcija koje izreknu domaći i strani sudovi

Odredbe ovog zakona primenjuju se i prilikom izvršenja krivičnih sankcija koje izreknu domaći i strani sudovi u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, Zakonikom pravde o maloletnicima i međunarodnim ugovorima.

Član 5.

Svrha izvršenja krivičnih sankcija

Izvršenje krivičnih sankcija ima za cilj resocijalizaciju i reintegraciju osuđenog u društvo i njegovu pripremu za život, kao i za odgovorno ponašanje. Izvršenje krivičnih sankcija služi i za zaštitu društva sprečavanjem činjenja drugih krivičnih dela i odvrćanjem drugih od vršenja krivičnih dela.

Član 6.

Osnovna načela

1. Krivične sankcije izvršavaju se na način kojim se jemči humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca.

2. Osuđeni se ne sme podvrgavati mučenju ili nehumanom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

3. Krivične sankcije izvršavaju se potpuno nepristrasno. Niko ne sme biti diskriminisan po osnovu rase, boje kože, pola, jezika, vere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti i društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovnog stanja, ekonomskog i bračnog stanja, seksualne orijentacije, rođenja, invaliditeta ili po osnovu drugih ličnih svojstava u Republici Kosovo.

4. U cilju otklanjanja uzroka korupcije u Kazneno-popravnoj službi, kazneno-popravnim ustanovama i Probacionoj službi, u skladu sa ovim Zakonom i relevantnim podzakonskim aktima koji se donose za sprovođenje ovog zakona, moraju propisati antikorupcijske odredbe, naročito za unapređenje i postojanje jasnog sistema nagrada i sankcija pri sprovođenju akcionog plana, razvoj etičkih standarda i dr., kao mehanizama za borbu protiv korupcije.

5. Prilikom izvršenja krivičnih sankcija uvek se poštuju prava osuđenog. Ova prava mogu se ograničiti samo u meri koja je neophodna za izvršenje krivične sankcije u skladu sa zakonom i međunarodnim standardima za ljudska prava.

6. Izvršenje krivičnih sankcija treba podstaći što veće učešće osuđenog u njegovoj društvenoj resocijalizaciji i reintegraciji, putem planiranja kazne i individualnog plana, kao i saradnje društva u ostvarivanju tih ciljeva.

7. Cilj resocijalizacije i reintegracije osuđenog u zajednicu treba ostvariti i podsticanjem i organizovanjem učešća javnih i privatnih institucija ili organa, kao i pojedinaca u procesu reintegracije.

Član 7.

Početak izvršenja krivičnih sankcija

1. Izvršenje krivične sankcije počinje po pravosnažnosti odluke o izricanju krivične sankcije i ako ne postoje zakonske smetnje za njeno izvršenje.

2. Izvršenje krivične sankcije može početi i pre pravosnažnosti odluke o izricanju krivične sankcije, ali samo u slučajevima kada je to zakonom izričito predviđeno.

Član 8.

Odlaganje i obustava krivične sankcije

Izvršenje krivične sankcije može se odložiti i obustaviti shodno uslovima predviđenim zakonom.

Član 9.

Administrativne takse za podneske

Za podneske, službene radnje i odluke u vezi sa sprovođenjem odredaba ovog zakona ne plaćaju se administrativne takse, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 10.

Vođenje evidencije

1. O licima koja su predmet izvršavanja krivičnih sankcija i pritvora vodi se odgovarajuća evidencija.

2. Pristup i vođenje takve evidencije mora biti u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi.

3. Podzakonski aktom ministra pravde (u daljem tekstu: ministar) uređuje se vođenje i prikupljanje zapisa.

Član 11.

Finansijska sredstva za izvršenje krivičnih sankcija

1. Finansijska sredstva za izvršenje krivičnih sankcija obezbeđuju se iz budžeta Republike Kosovo.

2. Osuđeni ne plaća troškove izvršenja krivične sankcije, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLJE II. IZVRŠENJE KAZNE ZATVORA I KAZNE DOŽIVOTNOG ZATVORA

Član 12.

Upućivanje osuđenih u kazneno-popravne ustanove

1. Lica osuđena na kaznu zatvora i kaznu doživotnog zatvora upućuju se u kazneno-popravnu ustanovu u Jedinicu za procenu i razvrstavanje osuđenih.
2. Izuzetno, na molbu osuđenog, generalni direktor Kazneno-popravne službe, iz opravdanih razloga, može se odreći akta o raspoređivanju i promeniti mesto izvršenja kazne.
3. Protiv odluke generalnog direktora Kazneno-popravne službe iz stava 2. ovog člana dozvoljena je žalba ministru pravde u roku od tri (3) dana od dana prijema odluke. Žalba ne zadržava izvršenje odluke.

Član 13.

Raspoređivanje osuđenih u kazneno-popravne ustanove

1. Osuđeni se raspoređuju u kazneno-popravne ustanove u skladu sa individualnom procenom rizika, uzimajući u obzir trajanje kazne, starost, pol, zdravstveno stanje i druga karakteristične svojstva osuđenog. Osuđeni se po mogućnosti raspoređuju u kazneno-popravnu ustanovu u blizini njihovog prebivališta.
2. Nakon procene i razvrstavanja relevantne jedinice, generalni direktor ili njegov punomoćnik odlukom određuje raspoređivanje osuđenog u KPU koji će sprovesti izvršenje kazne.
3. Prilikom raspoređivanja osuđenog treba razmotriti i mogućnost sprovođenja zajedničkih programa resocijalizacije, kao i potrebu izbegavanja negativnih uticaja.
4. Osuđena muška i ženska lica smeštaju se odvojeno. Trudnice, porodilje i majke koje neguju decu smeštaju se odvojeno od ostalih osuđenih žena.
5. Punoletnici se ne raspoređuju u kazneno-popravnu ustanovu ili u delu kazneno-popravne ustanove za maloletnike, izuzetno, punoletnici se mogu rasporediti u poseban deo kazneno-popravne ustanove za maloletnike, koji za potrebe ustanove obavljaju poslove specifične prirode ili teške poslove koje maloletnici ne smeju obavljati.
6. Osuđeni se ne raspoređuju u isti deo ustanove kao pritvorenici. Lica koja su po prvi put osuđena ne smeštaju se u istu prostoriju sa osuđenim učiniocima krivičnih dela u povratu.

Član 14.

Radnje koje prethode upućivanju osuđenih u kazneno-popravne ustanove

1. Ako sud koji je doneo odluku u prvom stepenu nije nadležan za upućivanje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora, dužan je da pravosnažnu odluku, s podacima o ličnosti osuđenog pribavljenih u toku krivičnog postupka, dostavi nadležnom sudu u roku od tri (3) dana od dana pravosnažnosti odluke.
2. Nadležni sud je dužan da u roku od tri (3) dana od prijema odluke pokrene postupak upućivanja osuđenog na izdržavanje kazne zatvora ili kaznu doživotnog zatvora.

Član 15.

Nadležnost za upućivanje osuđenih na izdržavanje kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora

1. Za upućivanje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora nadležan je osnovni sud koji je izrekao kaznu.

- Isti sud zadržava nadležnost i ako se prebivalište ili boravište osuđenog kasnije izmeni.

Član 16.

Nadležni sud za upućivanje lica na izdržavanje kazne kada je prebivalište osuđenog nepoznato

Kad su prebivalište i boravište osuđenog nepoznati, za upućivanje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora ili kaznu doživotnog zatvora nadležan je osnovni sud koji je doneo prvostepenu odluku, a ako je tu odluku doneo Apelacioni sud, za upućivanje je nadležan osnovni sud u mestu sedišta Apelacionog suda.

Član 17.

Nalog suda za javljanje u ustanovu za izdržavanje kazne

- Nadležni sud pismeno nalaže osuđenom da se određenog dana javi u kazneno-popravnu ustanovu na izdržavanje kazne zatvora ili kaznu doživotnog zatvora.
- Rok između prijema naloga i dana javljanja ne sme biti kraći od osam (8) dana ni duži od petnaest (15) dana.
- Nadležni sud obaveštava Kazneno-popravnu službu Kosova o datumu kada osuđeni treba da se javi u kazneno-popravnu ustanovu i uz obaveštenje dostavlja pravosnažnu presudu kao i nalog za izvršenje kazne.

Član 18.

Početak izvršenja kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora

- Kazneno-popravna služba Kosova obaveštava nadležni sud o tome da li se osuđeni javio na izdržavanje kazne.
- Izdržavanje kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora računa se od dana kada se osuđeni javio u kazneno-popravnu ustanovu.

Član 19.

Dovođenje osuđenog na izdržavanje kazne

- Ako se osuđeni, koji je uredno pozvan na izdržavanje kazne zatvora, ne javi u kazneno-popravnu ustanovu, sud naređuje njegovo dovođenje. Ako se osuđeni krije ili je u bekstvu, sud naređuje izdavanje poternice.
- Izdržavanje kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora računa se od dana kada je osuđeni lišen slobode i računa se kao ceo dan.

Član 20.

Odlaganje izvršenja kazne zatvora

- Izvršenje kazne zatvora može se odložiti na molbu osuđenog ili njegovog punomoćnika:
  - 1.1. ako je osuđeni oboleo od teške akutne bolesti – dok bolest traje;
  - 1.2. ako je osuđena žena navršila šest meseci trudnoće – najduže do navršene treće godine života deteta;
  - 1.3. zbog smrti ili teške bolesti bračnog druga, deteta, usvojenika, roditelja ili usvojitelja osuđenog – najduže tri (3) meseca od dana odlaganja izvršenja;

1.4. ako je supruga osuđenog na tri (3) meseca pred porođajem ili je od njenog porođaja proteklo manje od šest (6) meseci, a nema drugih članova porodice koji bi joj pomogli – najduže šest (6) meseci od dana odlaganja izvršenja;

1.5. ako su zajedno sa osuđenim na izdržavanje kazne zatvora pozvani njegov bračni drug ili drugi član porodične zajednice ili je neko od njih već u zatvoru – najduže šest (6) meseci od dana odlaganja izvršenja;

1.6. ako je osuđenom odlaganje potrebno zbog neodložnih poljskih i sezonskih radova ili radova izazvanih kakvim udesom, a u porodici osuđenog nema potrebne radne snage, te i ako je osuđeni obavezan da završi započeti posao usled čijeg neizvršenja može nastati znatna šteta – najduže tri (3) meseca od dana odlaganja izvršenja;

1.7. ako je osuđenom odlaganje potrebno zbog završetka školovanja ili za polaganje već prijavljenog ispita – najduže šest (6) meseci od dana odlaganja izvršenja.

2. Dan kada je doneta odluka o odlaganju izvršenja smatra se danom odlaganja izvršenja.

3. Osuđeni može zatražiti odlaganje izvršenja kazne najviše dva puta iz bilo kojeg razloga iz ovog člana.

4. Izvršenje kazne se ne može odložiti ako bi izvršenje kazne ili jednog dela kazne postalo nemoguće zbog nastupanja zastarelosti.

Član 21.

Postupak odlaganja izvršenja kazne zatvora

1. Osuđeni može podneti molbu za odlaganje izvršenja kazne u roku od sedam (7) dana od dana prijema naloga za izdržavanje kazne zatvora.

2. Ako se nalog ne može dostaviti okrivljenom, isti se dostavlja nekom od punoletnih članova porodice, ili se ostavlja obaveštenje o danu i času dostave. Ako se osuđeni ne nalazi na svojoj adresi određenog dana i časa, nalog se priljepljuje na vrata. Ovakva dostava smatra se urednom.

3. Ako je teška akutna bolest osuđenog ili smrt njegovog bračnog druga, deteta, usvojenika, roditelja ili usvojitelja usledila posle isteka roka od sedam (7) dana, molba se može podneti do dana kada osuđeni treba da se javi na izdržavanje kazne.

4. Molba za odlaganje izvršenja mora sadržati razloge za odlaganje, dokaze koji potvrđuju razloge za odlaganje i vreme za koje se odlaganje traži.

Član 22.

Molba za odlaganje izvršenja kazne

1. Molba za odlaganje izvršenja podnosi se predsedniku nadležnog osnovnog suda.

2. Kad uz molbu nisu priloženi dokazi, predsednik osnovnog suda nalaže osuđenom da dokaze dostavi u roku od osam (8) dana, sa upozorenjem da će se njegova molba u suprotnom odbaciti.

Član 23.

Donošenje odluke po molbi za odlaganje izvršenja kazne

1. Predsednik nadležnog osnovnog suda odlučuje o molbi za odlaganje izvršenja kazne u roku od tri (3) dana od dana prijema molbe. Pre donošenja odluke sud može sprovesti potrebne

istrage za utvrđivanje činjenica iz molbe.

2. Predsednik nadležnog osnovnog suda odbacuje molbu za odlaganje izvršenja kazne:

- 2.1. ako je molba neblagovremena;
- 2.2. ako molbu podnese neovlašćeno lice;
- 2.3. ako uz molbu nisu blagovremeno priloženi potkrepljujući dokazi.

Član 24. Žalba

1. Osuđen može protiv prvostepenog rešenja izjaviti žalbu predsedniku Apelacionog suda u roku od tri (3) dana od dana prijema rešenja.
2. Predsednik Apelacionog suda odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od dana prijema žalbe.

Član 25. Zadržavanje izvršenja kazne zbog molbe za odlaganje izvršenja

1. Molba za odlaganje izvršenja zadržava izvršenje kazne do pravosnažnosti odluke o molbi.
2. Predsednik nadležnog osnovnog suda može odlučiti da odloži izvršenje do pravosnažnosti odluke ako utvrdi da ima dovoljno osnova za odlaganje.

Član 26. Izveštaj o zdravstvenom stanju zbog teške bolesti

Osuđeni kome je izvršenje kazne odloženo zbog teške akutne bolesti mora jednom u tri (3) meseca, a na zahtev nadležnog suda i češće, podneti izveštaj medicinske ustanove, u kojoj se leči, o svom zdravstvenom stanju.

Član 27. Opoziv i obustava odlaganja izvršenja kazne zatvora

1. Predsednik nadležnog osnovnog suda opoziva odlaganje izvršenja kazne zatvora ako naknadno utvrdi da nisu postojali ili su prestali razlozi zbog kojih je odlaganje odobrio ili da je osuđeni odlaganje koristio u druge svrhe a ne u odobrene svrhe.
2. Ako je odlaganje odobreno trudnici čije dete nije živo rođeno, odlaganje se obustavlja šest (6) meseci od porođaja, a ako dete umre posle porođaja, odlaganje se obustavlja šest (6) meseci od smrti deteta.
3. Ako je odlaganje odobreno majci umrlog deteta mlađeg od jedne (1) godine koje potom umre, odlaganje se obustavlja šest (6) meseci od smrti deteta.

Član 28. Žalba na rešenje o opozivu ili obustavi odlaganja izvršenja kazne zatvora

1. Osuđeni na kaznu zatvora ima pravo žalbe protiv rešenja o opozivu ili obustavi odlaganja izvršenja kazne zatvora pod istim uslovima kao i protiv rešenja kojim je odlučeno o molbi za odlaganje.
2. Žalba odlaže izvršenje rešenja.

Član 29.**Odlaganje izvršenja povodom vanrednih pravnih lekova**

1. Sud koji odlučuje o zahtevu za ponavljanje krivičnog postupka podnetom u korist osuđenog može odložiti izvršenje kazne zatvora i pre stupanja na snagu rešenja kojim se odobrava ponavljanje krivičnog postupka.
2. Sud, koji odlučuje o zahtevu za vanredno ublažavanje kazne, može odložiti izvršenje kazne u zavisnosti od sadržine molbe.

Član 30.**Odobrenje odlaganja izvršenja kazne zatvora na zahtev državnog tužioca**

1. Na zahtev nadležnog državnog tužioca uvek se odobrava odlaganje izvršenja kazne zatvora do donošenja odluke o pravnim sredstvima.
2. Odluka o odlaganju izvršenja kazne zatvora prestaje da važi ako državni tužilac ne iskoristi pravno sredstvo u roku od trideset (30) dana od prijema odluke o odlaganju izvršenja.

Član 31.**Prijem osuđenog u kazneno-popravnu ustanovu**

1. Prilikom prijema osuđenog u kazneno-popravnu ustanovu najpre se utvrđuje njegov identitet, osnov i ovlašćenje za njegovu kaznu zatvora ili kaznu doživotnog zatvora, a zatim se podvrgava lekarskom pregledu u roku od dvadeset četiri (24) časa od časa prijema ili prvog narednog radnog dana po prijemu. U lični dosije osuđenog i registar unose se: ime osuđenog, lični podaci, osnovi i ovlašćenje za njegovu kaznu zatvora ili kaznu doživotnog zatvora, datum i čas dolaska u kazneno-popravnu ustanovu, lekarski pregled i izveštaj.
2. Osuđeni se prilikom prijema u kazneno-popravnu ustanovu pismeno upoznaje s pravima i obavezama koje ima za vreme izdržavanja kazne. Osuđeni koji je nepismen biće upoznat usmeno.
3. Osuđenim se prilikom prijema u kazneno-popravnu ustanovu dozvoljavaju određene stvari u ćelijama. Sve što nije dozvoljeno u njihovim ćelijama, Kazneno-popravna služba ili čuva u sigurnim skladištima do puštanja osuđenog na slobodu ili može predati trećem licu na molbu osuđenog.
4. Kazneno-popravna ustanova omogućava osuđenom po prijemu neposredan kontakt sa članovima porodice. Stranom državljaninu se daje mogućnost da pismenim putem ili telefonom stupi u kontakt sa diplomatskim predstavnikom ili relevantnom kancelarijom države čiji je državljanin.
5. Ako osuđeni ima maloletnu decu ili lica o kojima se isključivo stara, kazneno-popravna ustanova o tome obaveštava organ starateljstva.
6. Prilikom prijema u kazneno-popravnu ustanovu osuđeni se fotografiše i otvara lični dosije.
7. Izgled osuđenog iz stava 6. ovog člana mora biti sličan fotografiji lične isprave, izuzetno, fotografija se može izmeniti u zavisnosti od izmene fizičkog izgleda za vreme izdržavanja kazne.
8. Tekst ovog zakona i podzakonskog akta o kućnom redu u kazneno-popravnim ustanovama dostupni su na jeziku koji osuđeni razumeju za svo vreme izdržavanja kazne, u skladu sa zakonom o upotrebi službenih jezika.

Član 32. Kućni red

1. Podzakonskim aktom o kućnom redu kazneno-popravne ustanove (u daljem tekstu: akt o kućnom redu), koji donosi ministar pravde, uređuju se organizacija i način života osuđenih i pritvorenika, a naročito:

- 1.1. prijem i smeštaj;
- 1.2. upoznavanje sa kućnim redom i drugim propisima;
- 1.3. ishrana, zdravstvena zaštita i održavanje higijene;
- 1.4. način ispunjavanja verskih potreba;
- 1.5. prepiske, posete i prijem paketa;
- 1.6. vrste i količine prehrambenih proizvoda koji se mogu primiti;
- 1.7. uslove i način raspolaganja novcem stečenim kao naknada za rad i nagrade;
- 1.8. način korišćenja godišnjeg odmora;
- 1.9. održavanje reda i discipline;
- 1.10. sistem disciplinskih prekršaja i sankcija;
- 1.11. uslove i način primene disciplinskih mera, mera samice;
- 1.12. vrste pogodnosti, uslova i način korišćenja svih pogodnosti;
- 1.13. organizovanje kulturnih, obrazovnih, sportskih i zabavnih aktivnosti;
- 1.14. boravak na otvorenom;
- 1.15. oslobađanje i pomoć prilikom oslobađanja od izdržavanja kazne zatvora ili pritvora;
- 1.16. utvrđivanje liste dozvoljenih stvari;
- 1.17. druga pitanja od značaja za uslove i način izdržavanja kazne zatvora i mere pritvora.

Član 33. Izdvajanje osuđenog

1. Na molbu osuđenog, direktor kazneno-popravne ustanove može dozvoliti da se osuđeni izdvoji od ostalih osuđenih lica u posebnu jedinicu kazneno-popravne ustanove, ako direktor smatra da su razlozi navedeni u molbi osuđenog opravdani, te da dugih mogućnosti za rešavanje istih nema.

2. Direktor kazneno-popravne ustanove može naložiti da se osuđeni izdvoji od ostalih osuđenih i bez molbe osuđenog samo ako je ova mera neophodna:

- 2.1. da se izbegne opasnost po život ili zdravlje osuđenog ili drugih lica;

2.2. da se izbegne pretnja po bezbednost kazneno-popravne ustanove zbog trajnog prisustva osuđenog među zatvorenicima i drugim licima u zatvoru; ili

2.3. da se obezbedi integritet istrage u određene disciplinske stvari.

3. Odluka iz st. 1. i 2. ovog člana donosi se nakon ispitivanja svih relevantnih okolnosti. Izdvajanje se ne može naložiti za period duži od trideset (30) dana. Takva odluka se po potrebi preispituje, ali najmanje jednom u deset (10) dana.

4. Ako je izdvajanje naloženo da bi se sprečilo da osuđeni utiče na drugog osuđenog u teškoj povredi reda u kazneno-popravnoj ustanovi ili da bi se sprečilo vršenje kontinuirane krivične radnje u kazneno-popravnoj ustanovi, osuđeni se može rasporediti u posebnu jedinicu kazneno-popravne ustanove, ako se očekuje da će izdvajanje dugo trajati.

5. Direktor kazneno-popravne ustanove može naložiti izdvajanje osuđenog koji se nasilnički ponaša prema drugim osuđenim licima bez njegove molbe, u meri potrebnoj da se spreči njegovo nasilničko ponašanje.

6. Osuđeni koji se izdvaja od ostalih osuđenih ima ista prava, pogodnosti i uslove kao i svi zatvorenici, osim onih pogodnosti na koje imaju pravo samo zajedno sa ostalim zatvorenicima ili onih koji se ne mogu obezbediti zbog ograničenja jedinica kazneno-popravne ustanove u kojima je osuđen raspoređen.

7. Kvalifikovani zdravstveni radnici vrše pregled izdvojenog osuđenog najmanje jednom dnevno i po potrebi.

8. Odluka o izdvajanju osuđenog od ostalih osuđenih prestaje da važi čim prestanu da postoje razlozi za nalaganje izdvajanja ili u slučajevima kada kvalifikovani zdravstveni radnici utvrde da bi dalje izdvajanje bilo štetno po zdravlje osuđenog.

Član 34. Pretrasi

1. Pretres osuđenog obavlja se na način na koji se ne narušava njegovo dostojanstvo. Stepem uznemiravanja osuđenog prilikom pretresa mora biti srazmeran svrsi iste, kako je propisano ovim članom.

2. Ako zaposleni kazneno-popravne ustanove osnovano sumnja da je osuđeni u posedu određene stvari čiji je posed nedozvoljen, a u skladu sa unutrašnjim aktom smatra se nedozvoljenom stvari, obavlja se lični pretres osuđenog ili pretres tehničkim sredstvima. Lični pretres obavlja zaposleni kazneno-popravne ustanove istog pola kao i osuđeni.

3. Zaposleni kazneno-popravne ustanove može obaviti pregled tela osuđenog ako ne postoji posebna sumnja u skladu sa uslovima iz stava 6. ovog člana:

3.1. u okolnostima predviđenim nalogom, ograničenim u situacijama ako je osuđen bio na mestu gde je mogao imati pristup nedozvoljenoj stvari, a koja se može sakriti unutar ili van tela;

3.2. ako osuđeni ulazi ili izlazi iz prostorija u kojima su raspoređena izdvojena osuđena lica.

4. Ako zaposleni kazneno-popravne ustanove osnovano sumnja da je osuđeni u posedu određene nedozvoljene stvari i uveri direktora kazneno-popravne ustanove da je potreban pregled tela osuđenog u cilju pronalaženja nedozvoljene stvari, takav pregled može se izvršiti u skladu sa uslovima iz stava 6. ovog člana.

5. Ako zaposleni kazneno-popravne ustanove osnovano sumnja da je osuđeni u posedu određene nedozvoljene stvari i da je potreban pregled tela osuđenog u cilju pronalaženja nedozvoljene stvari, pripadnik može obaviti takav pregled u skladu sa uslovima iz stava 6. ovog člana bez prethodnog odobrenja direktora kazneno-popravne ustanove, ako bi odlaganje, usled traženja takvog odobrenja, dovelo u opasnost život i bezbednost ljudi.

6. Pregled tela osuđenog:

6.1. obavljaju dva (2) kazneno-popravna službenika istog pola kao osuđeni, u odvojenoj prostoriji i bez prisustva drugih lica;

6.2. nikad se ne obavlja u prisustvu lica koja nisu istog pola kao i osuđeni; i

6.3. ne podrazumeva istovremeno svlačenje gornjeg i donjeg tela osuđenog.

7. Ako zaposleni kazneno-popravne ustanove osnovano sumnja da je osuđeni u posedu nedozvoljene stvari koja je skrivena u telesnim otvorima, isti obaveštava direktora kazneno-popravne ustanove. Ako se direktor kazneno-popravne ustanove uveri da postoji osnovana sumnja da je osuđeni u posedu nedozvoljene stvari koja je skrivena u telesnim otvorima i da je potreban fizički pregled njegovih telesnih otvora u cilju pronalaženja nedozvoljene stvari, direktor može izdati pisano ovlašćenje za takav fizički pregled uz saglasnost osuđenog. Takav fizički pregled obavljaju isključivo kvalifikovani zdravstveni radnici istog pola kao i osuđeni, u odvojenoj prostoriji.

8. Oduzima se svaka nedozvoljena stvar otkrivena prilikom ličnog pretresa ili fizičkog pregleda telesnih otvora.

9. Pretresanje zatvorske ćelije osuđenog ili pritvorenog obavlja se uz poštovanje njegove lične imovine i u prisustvu osuđenog ili pritvorenog, osim ako bi njihovo prisustvo predstavljalo neposrednu opasnost po zaposlene ili bezbednost objekta.

Član 35. Uslovi smeštaja osuđenog

1. Osuđeni ima pravo na smeštaj koji odgovara savremenim higijenskim uslovima i mesnim klimatskim prilikama.

2. Prostorije u kojima osuđeni živi i radi moraju biti toliko prostrane da na svakog osuđenog dođe najmanje osam (8) kvadratnih metara prostora za samicu i četiri (4) kvadratnih metara za osuđenike u zajedničkim ćelijama, da su dovoljno osvetljene kako prirodnim, tako i veštačkim svetlom koje omogućava čitanje i rad, te da su zagrejane i proventrene.

3. Prostorije ne smeju biti vlažne i moraju imati primerene sanitarne uređaje i ostala neophodna sredstva za ličnu higijenu.

4. U zajedničke prostorije smeštaju se osuđeni koji su pogodni da se pod takvim uslovima druže sa drugima.

Član 36. Fizička aktivnost

Osuđeni ima pravo na fizičku aktivnost u meri potrebnoj za održavanje svog zdravlja i da u slobodno vreme provede najmanje dva (2) časa dnevno van zatvorenih prostorija. Osuđeni može obavljati fizičke aktivnosti na otvorenom.

Član 37. Higijena

1. Higijena osuđenih i higijena prostorija u kazneno-popravnim ustanovama se redovno nadgleda.
2. U cilju održavanja higijene osuđenih i higijene prostorija, osuđenim se obezbeđuje dovoljna količina hladne i tople vode, te odgovarajući pribor i sredstva za održavanje higijene. Pribor i sredstva za ličnu higijenu moraju pružiti dovoljnu privatnost i ista se redovno održavaju i čiste.
3. Osuđenom se obezbeđuje poseban ležaj i dovoljno posteljine koja mora biti čista prilikom predaje, dobro održavana i redovno menjana.
4. Lekar u saradnji sa nadležnim zdravstvenim organom obavlja redovne preglede kazneno-popravne ustanove i direktora kazneno-popravne ustanove pismeno obaveštava o:
  - 4.1. količini, kvalitetu, pripremi i serviranju hrane i vode;
  - 4.2. higijeni i čistoći kazneno-popravne ustanove i osuđenih;
  - 4.3. hidro-sanitarnim instalacijama, grejanju, osvetljenju i ventilaciji kazneno-popravne ustanove; i
  - 4.4. primerenosti i čistoći odeće i posteljine osuđenih.
5. Standardi za higijensko-sanitarne uslove uređuju se podzakonskim aktom.

Član 38. Ishrana osuđenih

1. Osuđeni ima pravo na ishranu podobnu da održi njegovo dobro zdravlje i snagu, na tri obroka dnevno, koja mora biti raznovrsna i hranljiva. Ishrana koja se daje osuđenom mora odgovarati njegovom uzrastu i zdravlju, prirodi posla, godišnjem dobu i klimatskim uslovima, a po mogućnosti, njegovim verskim i kulturološkim potrebama.
2. Osuđeni koji radi na težim poslovima, bolesnik, trudnica ili porodilja imaju pravo na ishranu koju im odredi lekar.
3. Lekar ili drugi stručnjak ishrane proverava, pre deobe obroka, kvalitet ishrane i savetuje direktora kazneno-popravne ustanove o kvalitetu istog i svoje nalaze unosi u odgovarajuću knjigu.
4. Ministar donosi podzakonski akt kojim detaljnije uređuje ishranu osuđenih.
5. Kazneno-popravna služba, po pravilu, neposredno rukovodi službom koja obezbeđuje ishranu osuđenim u kazneno-popravnoj ustanovi.

Član 39. Stalna dostupnost vode za piće

1. Osuđenom stalno mora biti dostupna voda za piće.
2. Zdravstvenu ispravnost hrane i vode, primenu dijetalnih tabela i pripremu obroka redovno nazire medicinska služba u svakoj kazneno-popravnoj ustanovi.

Član 40. **Odeća osuđenih**

1. Osuđeni ima pravo na besplatno rublje, odeću i obuću koji su prilagođeni mesnim klimatskim prilikama i dobu godine.
2. Osuđeni ima pravo na posebnu radnu odeću, obuću i opremu potrebnu za posao koji obavlja.

Član 41. **Nošenje uniforme kazneno-popravne ustanove**

1. Osuđeni mora nositi uniformu kazneno-popravne ustanove.
2. Odeća osuđenog ne sme delovati omalovažavajuće ni ponižavajuće.
3. Direktor odgovarajuće kazneno-popravne ustanove može dozvoliti licima u pritvornom centru, u kazneno-popravnim ustanovama i jedinicama kazneno-popravnih ustanova otvorenog tipa da nose sopstvenu odeću.
4. Direktor kazneno-popravne ustanove dozvoljava pritvorenicima i osuđenicima da nose sopstvenu odeću prilikom pojavljivanja na sudu ili prilikom izlaska iz zatvora, osim ako se time povećava rizik od bekstva.

Član 42. **Zdravstvena zaštita i njeno sprovođenje**

1. Osuđeni uživa iste standarde zdravstvene zaštite koji su dostupni u zajednici.
2. Osuđeni ima besplatan pristup neophodnim zdravstvenim uslugama.
3. Zdravstvena zaštita u kazneno-popravnoj ustanovi vrši se u skladu sa opštim pravilima zdravstvene zaštite, zdravstvenog osiguranja, medicinskih i farmaceutskih usluga, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
4. Nadležna zdravstvena ustanova pri Ministarstvu zdravlja (u daljem tekstu: zdravstvena ustanova) obezbeđuje uslove za osnovne medicinske usluge.
5. Zdravstvena ustanova obezbeđuje medicinske usluge, usluge nege i apotekarske usluge za potrebe zdravstvene zaštite osuđenih.
6. Osuđenom kome se u kazneno-popravnoj ustanovi ne može pružiti odgovarajuća zdravstvena zaštita upućuje se u bolnicu kazneno-popravne ustanove, u odgovarajuću psihijatrijsku ustanovu ili u drugu zdravstvenu ustanovu.

Član 43. **Nadzor prilikom pružanja medicinske nege van kazneno-popravne ustanove**

1. Sve kazneno-popravne ustanove moraju obezbediti brz pristup hitnoj medicinskoj pomoći.
2. Osuđeni kojima je potrebno specijalističko lečenje ili operacije prenose se u odgovarajuće specijalizovane zdravstvene ustanove.
3. Kazneno-popravne ustanove razmatraju planove zdravstvene zaštite koji ispunjavaju odgovarajuće kriterijume, a koji omogućavaju osuđenim nadzorni otpust radi pristupu neophodnim zdravstvenim uslugama u javnim zdravstvenim ustanovama u društvu.

4. Smatra se da je osuđeni pod nadzornim otpustom ako zaposleni kazneno-popravne ustanove odgovoran za obezbeđenje čuvanjem prati, nadgleda i obezbeđuje osuđenog.
5. Preduzeće se mere za ispunjavanje legitimnih bezbednosnih zahteva uz poštovanje načela lekarske tajne.
6. Medicinsko osoblje donosi konačnu odluku o upotrebi lisica ili drugih sredstava za zadržavanje tokom lekarskog pregleda.
7. Lekarski pregled i prostorija za lekarski pregled moraju biti bezbedni, po mogućnosti opremljeni na način da ograniči rizik od bekstva.
8. Vreme provedeno na lečenju van kazneno-popravne ustanove uračunava se u kaznu zatvora ili kaznu doživotnog zatvora.

Član 44. **Specijalistički lekarski pregled**

1. Na zahtev osuđenog, a na preporuku lekara kazneno-popravne ustanove, direktor kazneno-popravne ustanove može dozvoliti specijalistički lekarski pregled van kazneno-popravne ustanove.
2. Troškove takvog pregleda snosi osuđeni, osim ako direktor kazneno-popravne ustanove ne odluči drugačije.

Član 45. **Obaveštavanje porodice kada je osuđeni teško bolestan**

1. Ako je osuđeni teško bolestan, kazneno-popravna ustanova obaveštava njegovog bračnog druga, decu, usvojenike, a ako ih osuđeni nema, kazneno-popravna ustanova obaveštava njegove roditelje, usvojitelja, braću, sestre ili dalje srodnike.
2. Na zahtev osuđenog, direktor kazneno-popravne ustanove može dozvoliti da se druga lica obaveste o bolesti.

Član 46. **Lekarske posete i pregledi**

1. Lekar obilazi i pregledjuje svakog osuđenog nakon prijema, a po potrebi i kasnije, u cilju utvrđivanja mogućih fizičkih i mentalnih oboljenja, preduzimanja svih neophodnih mere za lečenje.
2. Osuđenom se za vreme izdržavanja kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora pruža zdravstvena zaštita redovnim i povremenim pregledima, bez obzira da li je za to podnet zahtev.
3. Lekar kazneno-popravne ustanove svakodnevno obilazi sve bolesnike, lica koja se žale na bilo kakvu bolest ili povredu i lica pod posebnom negom. Lekar odmah prijavljuje bolest za koju je potreban poseban pregled ili specijalistička nega.
4. Ako osuđeni ispoljava ponašanje koje ukazuje da može pokušati da naudi sebi ili izvrši samoubistvo, zaposleni preduzimaju sve neophodne mere da spreče samopovređivanje ili samoubistvo. Ako osuđeni pokuša da naudi sebi ili izvrši samoubistvo, multidisciplinarni stručni tim preduzima potrebne radnje da mu pomogne da otkloni uzroke koji ga navode da pokuša takav čin.
5. Osuđeni za koga se sumnja ili je dijagnosticiran da boluje od zarazne bolesti odmah se podvrgava lečenju. Ako se sumnja da osuđeni ima mentalni poremećaj ili emocionalnu

uznemirenost, bez odlaganja se preduzimaju odgovarajuće mere u skladu sa relevantnim zakonodavstvom i propisima o psihijatrijskoj pomoći i mentalnom zdravlju.

Član 47.

Saglasnost za medicinsku negu

1. Medicinska nega, psihijatrijska ili psihološka procena ili lečenje mogu se sprovesti samo uz saglasnost osuđenog.
2. Osuđeni može odbiti davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana. Ako osuđeni ne da saglasnost, dužan je potpiše izjavu o nesaglasnosti.
3. U cilju sprečavanja samopovređivanja, povređivanja drugih ili oštećenja imovine, kazneno-popravna ustanova može upotrebiti sredstva prinude bez saglasnosti osuđenog. Upotrebu sredstava prinude u svakom slučaju mora evidentirati odgovorni službenik, u skladu sa relevantnim smernicama.

Član 48.

Medicinski nalazi

Medicinski nalazi osuđenog smatraju se poverljivim u skladu sa profesionalnom lekarskom praksom i kodeksom lekarske etike.

Član 49.

Obaveštenje o narušenom fizičkom ili mentalnom stanju osuđenog

1. Lekar obaveštava direktora kazneno-popravne ustanove ako ustanovi da je fizičko ili mentalno stanje osuđenog narušeno ili ugroženo produženjem izdržavanja kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora ili uticajem nekog od uslova zatvora ili doživotnog zatvora.
2. Ako osuđeni boluje od teške bolesti, preduzeće se mere da mu se obezbedi najbolje moguće lečenje u skladu sa standardima u zajednici.

Član 50.

Zabrana prisilnog hranjenja osuđenog

1. Zabranjeno je prisilno hranjenje osuđenog.
2. Ako osuđeni odbijanjem hrane ili lečenja ugrozi svoj život i zdravlje, mogu se preduzeti neophodne medicinske mere i bez njegove saglasnosti.

Član 51.

Pružanje usluga zdravstvene zaštite trudnicama

1. U kazneno-popravnoj ustanovi za žene zdravstvene ustanove obezbeđuju trudnicama usluge zdravstvene zaštite.
2. Kad god je to moguće, vrše se pripreme da se deca rode u bolnici van ustanove. Ako je dete rođeno u kazneno-popravnoj ustanovi, ova činjenica se upisuje u izvod rođenih.

Član 52.

Zadržavanje deteta od strane osuđene žene

1. Osuđena žena koja ima dete može zadržati dete do navršenih osamnaest (18) meseci, posle čega roditelji deteta odlučuju da li će dete poveriti na čuvanje ocu, ostalim srođnicima ili drugim licima.

2. Ako se roditelji ne sporazumeju o poveravanju deteta ili je njihov sporazum na štetu deteta, o poveravanju deteta odlučuje sud nadležan prema prebivalištu, odnosno boravištu majke u vreme osude.
3. U slučaju donošenja odluke iz stava 2. ovog člana, sud prevashodno vodi računa o najboljem interesu deteta, uključujući zaštitu i bezbednost deteta, kao i njegovo fizičko i duhovno blagostanje.
4. Ako se dete nalazi u kazneno-popravnoj ustanovi sa svojom majkom, preduzimaju se posebne mere da se obezbedi dečija soba sa kvalifikovanim osobljem u kojoj se smešta dete kad nije pod brigom svoje majke.

Član 53.

Posebne okolnosti i potrebe za resocijalizacijom u kazneno-popravnim ustanovama

1. Resocijalizacija u kazneno-popravnim ustanovama uzima u obzir posebne okolnosti i potrebe svakog lica koji se odnose na njegovu resocijalizaciju. Radi utvrđivanja svih okolnosti i faktora važnih za planiranje prevaspitavanja lica u kazneno-popravnoj ustanovi i njegove reintegracije u društvo nakon otpusta, posmatranje ličnosti vrši se na početku izvršenja kazne i nastavlja se tokom čitave kazne.
2. Prilikom izvršenja kazne, program prevaspitanja se uključuje ili menja kako bi se prilagodio postignutom napretku i drugim relevantnim okolnostima. Za postizanje ovog cilja izrađuje se odgovarajući vremenski plan za ostvarivanje ovog programa.
3. Osuđeni se podstiče na saradnju u ostvarivanju programa i aktivnosti resocijalizacije u ustanovi.

Član 54.

Individualni program za prevaspitanje i resocijalizaciju

1. Direktor kazneno-popravne ustanove, na preporuku stručnog osoblja kazneno-popravne ustanove, donosi individualni program za prevaspitanje i resocijalizaciju svakog osuđenog.
2. Program resocijalizacije u najmanju ruku sadrži:
  - 2.1. raspoređivanje u ustanovu ili sektor unutar ustanove;
  - 2.2. učešće u obrazovnim aktivnostima;
  - 2.3. učešće u aktivnostima stručnog osposobljavanja;
  - 2.4. učešće u kulturnim, obrazovnim i sportskim aktivnostima;
  - 2.5. rad i usavršavanje stručnih veština;
  - 2.6. porodične veze i kontakte sa spoljnim svetom;
  - 2.7. uslove za sticanje prava na kućnu posetu, uslovni otpust ili prevremeno puštanje na slobodu; i
  - 2.8. mere u cilju pripreme za konačno puštanje na slobodu.

Član 55.

Reintegracija osuđenih

1. Reintegracija osuđenih u društvo ostvaruje se i putem podsticanja i organizovanja

učešća institucija ili javnih i privatnih organa, kao i pojedinaca na poslovima prevaspitanja i resocijalizacije.

2. Licima, koja su zainteresovana i pokazuju sposobnost da podrže kontakte između osuđenih u kazneno-popravnim ustanovama i spoljne zajednice, je dozvoljeno da posećuju kazneno-popravne ustanove pod nadzorom direktora.

Član 56. Podnesci

1. Osuđeni ima pravo da nadležnim organima upućuje podneske.
2. Strani državljanin ima pravo da uputi podneske ambasadi, diplomatskoj konzularnoj misiji i kancelariji za vezu ili diplomatskoj misiji države čiji je državljanin ili državi koja štiti njegove interese. Strani državljanin čije interese ne štiti nijedna država ima pravo da se podneskom obrati nadležnim organima i organizacijama u Republici Kosovo i nadležnim međunarodnim organizacijama
3. Osuđeni podneske prima i upućuje preko kazneno-popravne ustanove.

Član 57. Prepiska

1. Osuđeni ima pravo na prepisku.
2. Osuđeni ima pravo na privatnost pisama i drugih sredstava komunikacije.
3. Pismo ili druga poštanska pošiljka može se otvoriti samo ako postoji osnovana sumnja da isti sadrži neku nedozvoljenu stvar.
4. Osuđenom se omogućava da prisustvuje otvaranju pisma ili druge poštanske pošiljke koju šalje ili prima iz stava 3. ovog člana. U slučaju odsustva, isti se bez odlaganja o tome obaveštava. Ako se otvaranje pisma ili druge poštanske pošiljke vrši u skladu sa stavom 3. ovog člana, sadržaj iste se proverava samo u meri u kojoj je to neophodno za donošenje zaključaka o tome da li pismo ili poštanska pošiljka sadrži nedozvoljenu stvar.
5. Direktor kazneno-popravne ustanove može doneti pismenu odluku kojom ovlašćuje otvaranje i čitanje pisma ili druge poštanske pošiljke kao najmanju moguću uznemiravajuću meru, ako postoji osnovana sumnja da sadrži dokaze o:
  - 5.1. radnji koja bi ugrozila bezbednost kazneno-popravne ustanove ili bilo kog lica;
  - 5.2. krivičnom delu ili planu za izvršenje krivičnog dela; i
  - 5.3. ako je otvaranje i čitanje pisma ili poštanske pošiljke najmanje moguća uznemiravajuća mera u tim okolnostima.
6. Ako se pismo ili druga poštanska pošiljka otvori i pročita u skladu sa stavom 5. ovog člana, direktor kazneno-popravne ustanove bez odlaganja pismeno obaveštava osuđenog o razlozima za takvo postupanje i istom omogućava da da pojašnjenja u vezi s tim, osim ako bi informacija štetno uticala na nedovršene istrage, u kom slučaju se osuđeni obaveštava o razlozima i omogućava da po završetku istrage da pojašnjenje u vezi s tim.
7. Pismo ili poštanska pošiljka koja je otvorena i pročitana u skladu sa stavom 5. ovog člana može se zadržati, ako ugrožava bezbednost kazneno-popravne ustanove ili nekog drugog lica. U tom slučaju, osuđeni se odmah obaveštava, a u slučaju zadržavanja pisma ili naknadne

poštanske pošiljke obavestiće se o sadržini istog, u meri u kojoj je to potrebno. Zadržano pismo uručuje se osuđenom čim prestanu da postoje razlozi za zadržavanje istog, a najkasnije do kraja izdržavanja njegove kazne, osim ako nadležni sud ne odluči drugačije. Protiv odluke suda dozvoljena je žalba nadležnom sudu. Žalba ne zadržava izvršenje odluke.

8. Ne kontrolišu se pisma i druge poštanske pošiljke koje osuđeni upućuje Narodnom advokatu.

Član 58.

Prepiska osuđenog sa advokatom

1. Osuđeni može stupati u kontakt sa svojim advokatom bez ograničenja i bez nadzora sadržine prepiske.

2. Izuzetno, na zahtev direktora kazneno-popravne institucije veće od troje (3) sudija nadležnog osnovnog suda može doneti rešenje kojim:

2.1. se prepiska osuđenog sa njegovim advokatom može otvoriti ako su ispunjeni uslovi iz stava 3. člana 57. ovog zakona. U tom slučaju primenjuje se stav 4. člana 57. ovog zakona;

2.2. direktor kazneno-popravne ustanove može otvoriti i pročitati prepisku osuđenog sa njegovim advokatom ako su ispunjeni uslovi iz stava 5. člana 57. ovog zakona. U tom slučaju primenjuje se stav 6. člana 57. ovog zakona.

3. Rešenje veća od troje (3) sudija donosi se u roku od četrdeset osam (48) časa od prijema zahteva direktora kazneno-popravne ustanove.

Član 59.

Pravo na telefonski razgovor i elektronsku komunikaciju

1. Osuđeni ima pravo na telefonski razgovor i na komunikaciju drugim vidovima elektronske komunikacije.

2. Odredbe člana 57. ovog zakona shodno se primenjuju i na nadziranje telefonskih razgovora.

3. Generalni direktor Kazneno-popravne službe Kosova – KPSK-a odlučuje o oblicima elektronske komunikacije.

Član 60.

Pravna pomoć

Kazneno-popravna ustanova olakšava osuđenom pristup pravnoj pomoći u pogledu izvršenja kazne zatvora ili kazne doživotnog zatvora i preduzima neophodne radnje za zaštitu prava i interesa zagarantovanih zakonom.

Član 61.

Posete

1. Osuđeni ima pravo, najmanje jednom mesečno u trajanju od najmanje jednog (1) časa, na posetu bračnog druga, deteta, usvojenika, usvojitelja i ostalih srodnika u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena.

2. Takve posete obavljaju se u posebnim prostorijama pod nadzorom zaposlenih kazneno-popravne ustanove.

3. Direktor kazneno-popravne ustanove može osuđenom dozvoliti i posete drugih lica.

4. Za posete dece osuđenim majkama primenjuju se posebna pravila koja im omogućavaju češće posete.
5. Predsednik nadležnog osnovnog suda na čijoj se teritoriji nalazi kazneno-popravna ustanova ili njegov zastupnik može posetiti i razgovarati sa osuđenim u svako doba, ili na njihov zahtev.
6. Pitanja koja se odnose na detaljni pretres posetilaca osuđenih, na bezbednost za vreme poseta, na postupke za posebne kategorije posetilaca i uslovima pod kojima direktor kazneno-popravne ustanove može zabraniti ili obustaviti posete iz bezbednosnih i sigurnosnih razloga uređuju se aktom o kućnom redu.

Član 62. **Poseta punomoćnika**

1. Osuđenog može posetiti punomoćnik koji ga zastupa u parničnom postupku.
2. Osuđeni ima pravo da pod nadzorom obavlja poverljiv razgovor sa svojim punomoćnikom, razgovor koji zaposleni kazneno-popravne ustanove ne slušaju ni prisluškuju.

Član 63. **Poseta diplomatskog ili konzularnog predstavnika stranom državljaninu**

1. Strani državljanin ima pravo na posetu konzularnog ili diplomatskog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno države koja štiti njegove interese. Strani državljanin čije interese ne štiti nijedna država ima pravo na posetu nadležnih kosovskih organa i organizacija i nadležnih međunarodnih organizacija.
2. Konzularni ili diplomatski predstavnik strane države i predstavnik nadležne međunarodne organizacije dužan je da obavesti direktora kazneno-popravne ustanove o poseti koju će izvršiti zatvoreniku u skladu sa međunarodnim pravnim aktima koji se primenjuju na Kosovo.

Član 64. **Provođenje vremena u posebnim prostorijama**

1. Osuđeni ima pravo da boravi sa bračnim drugom i decom najmanje jednom u tri (3) meseca u trajanju od najmanje tri (3) časa.
2. Vreme, trajanje, način posete, priroda posete i provođenje vremena u posebnim prostorijama uređuju se aktom o kućnom redu.

Član 65. **Prijem paketa**

1. Osuđeni ima pravo na prijem paketa koji sadrže prehrambene proizvode jednom u tri (3) meseca, pod uslovom da se isti prehrambeni proizvode ne služe unutar ustanove. Pakete ne mogu koristiti druga lica osim lica kome je paket namenjen.
2. Paketi se pre uručenja pregledaju u prisustvu osuđenog.
3. Dozvoljena težina i sadržaj paketa uređuju se aktom o kućnom redu.

Član 66. **Zadržavanje stvari**

1. Osuđeni ne mogu zadržati druge stvari osim onih koje su dozvoljene aktom o kućnom redu.

2. Lična imovina osuđenih koja je stavljena pod siguran nadzor direktora kazneno-popravne ustanove održava se u dobrom stanju. Ako je uništavanje neke stvari neophodno, ova radnja se beleži i o tome se obaveštava osuđeni.
3. Svaka imovina koja pripada osuđenom, a koja se ne potražuje duže od jedne (1) godine nakon njegovog puštanja na slobodu ili smrti može se prodati ili baciti. Prihodi od prodaje ulivaju se u budžet Kosova.
4. Novac zatvorenika koji se nalazi na njegovom računu, nakon puštanja na slobodu, ako se ne povuče u roku od jedne (1) godine, uliva se u budžet Kosova.

Član 67. **Novac zatvorenika**

1. Lice osuđeno na kaznu zatvora ili kaznu doživotnog zatvora ne može zadržati novac tokom izdržavanja kazne.
2. Ako zatvorenik prilikom prijema u kazneno-popravnu ustanovu pri sebi ima novac, isti se mora položiti na štedni račun na njegovo ime, osim ako on ne odluči drugačije.
3. Aktom o kućnom redu utvrđuje se iznos sredstava kojim osuđeni može slobodno raspolagati kao i iznos koji se polaže na štednju.

Član 68. **Rad**

1. Osuđeni koji je sposoban za rad ima pravo i obavezu da radi i može biti angažovan na radu u radionicama privrednih jedinica u okviru Kazneno-popravne službe Kosova – KPSK-a.
2. Svrha takvog rada je da osuđeni stekne, održi i poveća svoje radne sposobnosti, radne navike i stručno znanje za nastavak normalnog života po odsluženju kazne.

Član 69. **Načela i uslovi rada**

1. Rad osuđenih mora biti svrsishodan i ne sme biti ponižavajući.
2. Rad se ne može nametnuti u vidu disciplinske kazne.
3. Postizanje ekonomske koristi ne sme štetiti ostvarenju svrhe tog rada ili interesima osuđenih.
4. Kazneno-popravna služba, po mogućnosti, obezbeđuje da se okrivljenom omogući rad, prema fizičkim i psihičkim sposobnostima i stručnim kvalifikacijama osuđenog. Ako nije moguće da se okrivljenom obezbedi posao, osuđeni mora učestvovati na održavanju kazneno-popravne ustanove.
5. U cilju upošljavanja osuđenih, kazneno-popravna ustanova može izgraditi postrojenja na svojoj teritoriji ili van nje, omogućiti osuđenim rad van kazneno-popravne ustanove ili zahtevati od njih da učestvuju na održavanju kazneno-popravne ustanove.
6. Osuđeni se može suspendovati s posla ili osloboditi obaveznog rada ako osuđeni nije u stanju da obavlja obavezni rad ili ako rad ugrožava bezbednost osuđenog ili kazneno-popravne ustanove ili ako rad predstavlja pretnju po disciplinu u kazneno-popravnoj ustanovi. Ministar pravde podzakonskim aktom utvrđuje postupak upošljavanja, suspenzije i oslobađanja od rada osuđenih.

7. Kako bi se osuđenim omogućio rad, dozvola za izgradnju postrojenja na teritoriji kazneno-popravne ustanove može se izdati i fizičkim licima ili kompanijama, ako ta lica ili kompanije zaključe odgovarajući ugovor o obligacionom odnosima sa državom ili sa pravnim licem koje obavlja upravne poslove države. Ministar pravde utvrđuje uslove za ove ugovore.

8. Uslovi rada osuđenih moraju biti u skladu sa kriterijumima utvrđenim Zakonom o zaštiti na radu. Kazneno-popravna ustanova je dužna da obezbedi da se osuđenim garantuju uslovi rada prema važećem zakonodavstvu o radu, koji su bezbedni po život i zdravlje.

9. Od osuđenih se može zatražiti da rade prekovremeno za vreme odmora i državnih praznika samo uz saglasnost osuđenih.

10. Osuđeni koji učestvuju na održavanju kazneno-popravne ustanove dužni su da rade u skladu sa prirodom posla o čemu odlučuje Kazneno-popravna služba.

11. Po nalogu službenika kazneno-popravne ustanove, osuđeni su dužni da učestvuju u sprečavanju elementarnih nepogoda, epidemija, nesreća ili katastrofa, odnosno otklanjanju njihovih posledica, kao i u slučaju drugih vanrednih situacija. U ovom slučaju, kazneno-popravna ustanova mora obezbediti sigurnost i bezbednost osuđenog.

Član 70. Izbor posla

1. Osuđeni može izabrati vrstu posla koji želi da obavlja ako je takav izbor izvodljiv i u skladu sa odgovarajućim stručnim programom.

2. Stručni tim u kazneno-popravnoj ustanovi procenjuje sposobnosti i veštine osuđenog.

Član 71. Zapošljavanje osuđenog lica u ili izvan kazneno-popravne ustanove

1. Osuđeni može se zaposliti u ili izvan kazneno-popravne ustanove.

2. Uređenje i način rada u kazneno-popravnoj ustanovi treba da su što sličniji uređenju i načinu rada izvan kazneno-popravne ustanove.

3. Posebni uslovi i postupci za izdavanje dozvole osuđenim za rad izvan kazneno-popravne ustanove i postupak za rad osuđenih izvan kazneno-popravne ustanove utvrđuju se podzakonskim aktom ministra pravde.

4. Odredbe zakona o radu, uključujući odredbe o zaključivanju ugovora o radu, naknadama i praznicima, primenjuju se na radni odnos osuđenih izvan kazneno-popravne ustanove bez nadzora. Ugovor o radu zaključen sa osuđenim ne sme da ukazuje da se nalazi na izdržavanju kazne.

5. Poslodavac uplaćuje zaradu osuđenom, koji radi izvan kazneno-popravne ustanove, na bankovni račun Kazneno-popravne službe.

6. Pravo na zaposlenje izvan kazneno-popravne ustanove imaju osuđeni koji su smešteni u kazneno-popravne ustanove otvorenog i poluotvorenog tipa ili su smešteni u otvorenoj jedinici kazneno-popravne ustanove zatvorenog tipa.

Član 72. Radno vreme

1. Osuđeni radi četrdeset (40) časa nedeljno, ali radno vreme može biti i duže shodno zakonom određenim uslovima.

2. Osuđeni koji pohađa nastavu opšteg ili stručnog obrazovanja radi srazmerno manji broj sati.
3. Osuđenom može se naložiti prekovremeni rad do dva (2) časa dnevno na održavanju čistoće i obavljanju drugih redovnih obaveza u kazneno-popravnoj ustanovi.
4. Kada se, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom na snazi, vreme provedeno na radu prizna za sticanje stručne kvalifikacije, vreme provedeno na istoj vrsti posla tokom trajanja zatvorske kazne ili kazne doživotnog zatvora priznaje se i za tu kvalifikaciju.

Član 73. Mesečna naknada

Osuđeni za svoj rad ima pravo na mesečnu naknadu. Naknada za svaku kategoriju utvrđuje se u pravičnom iznosu srazmerno obimu i kvalitetu obavljenog posla i organizaciji rada koje se uređuje podzakonskim aktom koji donosi ministar pravde.

Član 74. Raspologanje naknadom

1. Osuđen može slobodno raspolagati sa sedamdeset odsto (70%) naknade za obavljeni posao, a preostali deo se čuva na ličnom štednom računu.
2. Direktor kazneno-popravne ustanove može odobriti trošenje sredstava sa štednog računa, ako su ista neophodna osuđenom ili njegovoj porodici.

Član 75. Pravo na beneficije

1. Osuđeni ima pravo na beneficije, zaštitu na radu i zdravstvenu zaštitu na radu u skladu sa važećim relevantnim zakonodavstvom o radu. Za obeštećenje zatvorenika za povrede na radu, uključujući i profesionalnu bolest, preduzimaju se mere pod uslovima ne manje povoljnim od onih predviđenih zakonom za radnike izvan kazneno-popravnih ustanova.
2. Kazneno popravna ustanova pokriva najhitnije potrebe osuđenog koji bez svoje krivice ne može raditi i nema sopstvenih sredstva.
3. Ministar pravde donosi podzakonski akt o uslovima rada, uključujući i naknadu u slučaju nesposobnosti za rad.

Član 76. Maksimalno dnevno ili nedeljno radno vreme osuđenih

1. Maksimalno dnevno ili nedeljno radno vreme osuđenih utvrđuje se u skladu sa važećim relevantnim zakonodavstvom o radu. Radno vreme predviđa jedan (1) dan odmora nedeljno i dovoljno vremena za obrazovne i ostale aktivnosti neophodne za prevaspitanje i resocijalizaciju osuđenih.
2. Osuđeni koji je tokom boravka u kazneno-popravnoj ustanovi radio duže od šest (6) meseci ima pravo na godišnji odmor u skladu sa važećim relevantnim zakonodavstvom o radu.
3. Osuđeni se nagrađuje za vreme godišnjeg odmora kao da je bio u radnom odnosu.

Član 77. Radna prava osuđene žene zbog trudnoće, porođaja i materinstva

Osuđena žena ima pravo na odsustvo sa rada zbog trudnoće, porođaja i materinstva u skladu sa važećim relevantnim zakonodavstvom o radu.

Član 78.**Prava u vezi sa pronalascima i tehničkim inovacijama**

1. Osuđeni uživa sva prava u skladu sa važećim relevantnim zakonodavstvom o pronalascima i tehničkim inovacijama ostvarenih za vreme izdržavanja kazne.
2. Umetnička i druga stvaralačka dela koja osuđeni ostvari u slobodno vreme su njegova intelektualna svojina.

Član 79.**Stručno osposobljavanje**

Kazneno-popravna ustanova pruža mogućnost osuđenim da pohađaju stručno osposobljavanje za usavršavanje svojih veština, odnosno sticanje novih veština.

Član 80.**Organizovanje kurseva za stručno osposobljavanje**

1. Organizovanje kurseva za stručno osposobljavanje vrši se u skladu sa akreditovanim programima.
2. Sve kategorije osuđenih lica treba uključiti u programe stručnog osposobljavanja.

Član 81.**Održavanje kurseva za stručno osposobljavanje**

Kursevi za stručno osposobljavanje održavaju se tokom radnog vremena. Osuđeni koji zbog pohađanja kurseva za stručno osposobljavanje ne radi ima pravo na finansijsku pomoć.

Član 82.**Obrazovanje**

1. Osuđeni ima pravo na osnovno i srednjoškolsko obrazovanje u skladu sa važećim zakonodavstvom.
2. Kazneno-popravna služba je odgovorna za određivanje mesta i infrastrukture gde će se održavati nastava.
3. Za osnovno i srednjoškolsko obrazovanje odgovorno je resorno ministarstvo obrazovanja.
4. Posebni kursevi se organizuju za osuđene koji su nepismeni.
5. Osuđenim se pomaže što je više moguće u pogledu pohađanja obrazovnih kurseva putem pošte, radija, televizije ili interneta.
6. Kazneno-popravna ustanova organizuje i druge vidove obrazovanja osuđenih.
7. Obrazovanje osuđenih uređuje se podzakonskim aktom koji donosi ministar obrazovanja uz saglasnost ministra pravde.

Član 83.**Posebni programi za pohađanje škole**

1. Direktor kazneno-popravne ustanove posebnim programima omogućava osuđenom da pohađanje osnovnog, srednjoškolskog, univerzitetskog ili nekog drugog obrazovanja. Osuđeni snosi troškove takvog školovanja.

2. Volontere koji žele da pomognu osuđenim da pohađaju srednjoškolsko i univerzitetsko obrazovanje u kazneno-popravnoj ustanovi može ovlastiti direktor kazneno-popravne ustanove.

Član 84.

Pohađanje obrazovnih kurseva za vreme radnog vremena

Pohađanje obrazovnih kurseva obavlja se za vreme radnog vremena. Osuđeni koji zbog pohađanja obrazovnih kurseva ne radi ima pravo na naknadu.

Član 85.

Dokumenat nakon završetka stručnog osposobljavanja ili obrazovnih kurseva

1. Nadležna institucija izdaje diplomu ili uverenje za svaki nivo obrazovanja ili stručnog osposobljavanja.
2. U dokumentu koji se izdaje po završetku stručnog osposobljavanja ili obrazovnih kurseva ne navodi se da su kursevi završeni tokom boravka osuđenog u kazneno-popravnoj ustanovi.

Član 86.

Informisanje

1. Osuđeni ima pravo na pristup dnevnoj i periodičnoj štampi na svom maternjem jeziku i drugim izvorima javnog informisanja.
2. Osuđeni ima pravo na pristup radio i televizijskim programima. Prilikom izbora programa uzimaju se u obzir preferencije osuđenih, kao i njihove obrazovne i rekreativne potrebe.
3. Sve kazneno-popravne ustanove opremaju se bibliotekom koju koriste osuđeni. Biblioteka sadrži knjige (uključujući osnovne tekstove literaturu o ljudskim pravima i krivičnom zakonodavstvu), časopise i novine na maternjem jeziku, koji osuđenim pružaju mnoge alternative.
4. Izbor knjiga, časopisa i novina se vrši na način na koji se unapređuje stepen znanja osuđenih, razvija njihova sposobnost kritičkog mišljenja prema svakodnevnim dešavanjima, kao i da im se pruži rekreacija.
5. Osuđeni ima pravo da čita knjige iz biblioteke kazneno-popravne ustanove i knjige koje sam obezbedi. Kazneno-popravna služba može ograničiti pristup literaturi koja je opasna po bezbednost prostorija kazneno-popravne ustanove ili po bezbednost bilo kog lica, koja podstiče mržnju ili nasilje, sadrži pornografski materijal ili na bilo koji način utiče na pojavu poremećaja ili različitih oblika kriminaliteta.

Član 87.

Kulturne, rekreativne i sportske aktivnosti

1. Kulturne, rekreativne i sportske aktivnosti, kao i druge aktivnosti čiji je cilj razvoj ličnosti osuđenog, organizuju se u okviru kazneno-popravnih ustanova uz pomoć javnih i privatnih subjekata zainteresovanih za reintegraciju osuđenih u društvo.
2. Podstiče se aktivno učešće osuđenih u organizovanju kulturnih, rekreativnih i sportskih aktivnosti bez narušavanja reda i bezbednosti.

Član 88.

Pravo na slobodu veroispovesti

1. Osuđeni ima pravo da prisustvuje verskom obredu i da čita versku literaturu.

2. Ne može se ograničiti pravo na posetu nadležnog verskog predstavnika te veroispovesti. Vreme posete uređuje se aktom o kućnom redu.
3. Na zahtev osuđenih direktor kazneno-popravne ustanove može odrediti redovne posete nadležnog predstavnika te veroispovesti kazneno-popravnoj ustanovi, ako broj osuđenih iste veroispovesti to opravdava.
4. Direktor kazneno-popravne ustanove može privremeno izuzeti osuđene iz verskih obreda, ako je takvo izuzeće neophodno radi održavanja reda i bezbednosti, o čemu se obaveštava nadležni predstavnik te veroispovesti.
5. Verski obredi obavljaju se u posebnim i prikladnim prostorijama kazneno-popravne ustanove.

Član 89.

Odmor za vanredne situacije

1. U slučaju teške bolesti ili neposredne opasnosti po život ili smrti člana porodice, direktor kazneno-popravne ustanove može osuđenom odobriti odmor u skladu sa aktom o kućnom redu.
2. Izuzetno od stava 1. ovog člana vanredni odmor se može odobriti zbog ozbiljnih ličnih ili porodičnih dešavanja.
3. Osuđeni ima pravo da iskoristi vanredni odmor do sedam (7) dana u toku godine.
4. Direktor kazneno-popravne ustanove može odrediti uslove koje smatra opravdanim i potrebnim za zaštitu društvenog kruga prilikom odobravanja odmora u skladu sa ovim članom, uključujući i naredbu da osuđeni tokom odsustva bude u pratnji zaposlenog kazneno-popravne ustanove ili drugih lica koja ovlasti direktor.

Član 90.

Pritužbe i molbe

1. Osuđeni se upoznaje sa pravima i obavezama zatvorenika, te i o postupku podnošenja pritužbi i molbi.
2. Osuđeni ima pravo pritužbe na postupak i protiv odluke zaposlenih kazneno-popravne ustanove. Pritužba se preko direktora kazneno-popravne ustanove podnosi usmeno ili pismeno Centralnoj upravi Kazneno-popravne službe. Pisana pritužba se podnosi Centralnoj upravi u oмотu koji direkcija kazneno-popravne ustanove ne sme da otvara.
3. Osuđenom se mora omogućiti podnošenje usmene pritužbe bez prisustva zaposlenih kazneno-popravne ustanove, odnosno bez prisustva lica protiv čijeg postupka i odluke je podneta pritužba.
4. Direktor kazneno-popravne ustanove je dužan da odgovori na podnetu pritužbu u roku od petnaest (15) dana, a Centralna uprava Kazneno-popravne službe u roku od trideset (30) dana. Na pismenu pritužbu daje se pisani odgovor.
5. Osuđeni ima pravo da podnese pritužbu direktoru kazneno-popravne ustanove zbog povrede njegovih prava ili drugih nepravilnosti učinjenih prema njemu u kazneno-popravnoj ustanovi.
6. Direktor kazneno-popravne ustanove ili lice koje on ovlasti, dužan je da dostavi pisani odgovor.
7. Direktor kazneno-popravne ustanove ili lice koje on ovlasti, dužan je da:

- 7.1. evidentira sve pritužbe i preduzete mere za njihovo rešavanje;
  - 7.2. odmah preispita pritužbe i da osuđenom dostavi odluku o pritužbi;
  - 7.3. ako se pritužba odnosi na navodni napad, obezbedi da se osuđeni odmah podvrgne lekarskom pregledu i preporučenom lečenju; i
  - 7.4. prijavi krivično delo državnom tužiocu shodno odredbama odgovarajućeg poglavlja za krivičnu prijavu Zakonika o krivičnom postupku.
8. Ako osuđeni ne dobije odgovor na pritužbu ili nije zadovoljan dobijenim odgovorom, in ima pravo da u pisanoj formi izjavi žalbu generalnom direktoru Kazneno-popravne službe, koji zatim razmatra žalbu i osuđenom dostavlja odgovor u vezi s tim.
9. Osuđeni nezadovoljan odgovorom generalnog direktora Kazneno-popravne službe ima pravo da izjavi žalbu ministru, osim ako zakonom nije drugačije određeno.
10. Sadržina pritužbe i molbe je poverljiva.

Član 91. Pogodnosti osuđenih

1. Za dobro ponašanje i zalaganje na radu, na preporuku tima za planiranje izdržavanja kazne, osuđenom direktor kazneno-popravne ustanove može dodeliti sledeće pogodnosti:
- 1.1. prošireno pravo na prijem poseta, uključujući posete šireg kruga lica;
  - 1.2. prijem poseta u kazneno-popravnoj ustanovi u prisustvu nadzornika, ali da iste ne slušaju;
  - 1.3. prošireno pravo na trajanje boravka u posebnim prostorijama sa bračnim drugom;
  - 1.4. prošireno pravo na trajanje boravka u posebnim prostorijama sa decom i roditeljima;
  - 1.5. odmor izvan kazneno-popravne ustanove do četrnaest (14) dana u toku jedne (1) godine.
2. Pravo na korišćenje pogodnosti iz stava 1. podstava 1.5. ovog člana stiču osuđeni koji su izdržali polovinu (1/2) kazne, dok se ostali kriterijumi utvrđuju relevantnim podzakonskim aktom koji donosi ministar.

Član 92. Premeštaj osuđenih

1. Osuđeni se može premestiti iz jedne kazneno-popravne ustanove u drugu kada je to opravdano:
- 1.1. zbog sprovođenja njegovog programa prevaspitanja i resocijalizacije ili programa rada;
  - 1.2. zbog podsticanja kontakta između osuđenog i njegove porodice i društvenog okruženja, radi olakšavanja njegove konačne reintegracije u društvo;
  - 1.3. zbog zaštite i bezbednosti osuđenog;
  - 1.4. u interesu održavanja reda i discipline u kazneno-popravnoj ustanovi;
  - 1.5. zbog lečenja.

2. Odluku o premeštaju osuđenog donosi generalni direktor Kazneno-popravne službe na predlog direktora kazneno-popravne ustanove ili na molbu osuđenog ili člana uže porodice.
3. U slučaju premeštaja kojeg nije zatražio osuđeni, direktor kazneno-popravne ustanove će se postarati da se osuđeni pismeno obavesti o razlozima za premeštaj u roku od dvadeset četiri (24) časa od časa donošenja odluke.
4. O premeštaju se obaveštava bračni drug osuđenog, član porodice ili bilo koje drugo lice koje osuđeni odredi u roku od dvadeset četiri (24) časa od časa donošenja odluke.
5. Zatvorenik ne može ponovo podneti zahtev za premeštaj dok ne proteknu šest (6) meseci od njegovog poslednjeg zahteva za premeštaj.

Član 93.

Privremena obustava izvršenja kazne

1. Privremena obustava izvršenja kazne znači svako puštanje osuđenog iz kazneno-popravne ustanove, čije se trajanje ne uračunava u vreme izdržavanja kazne zatvora.
2. Na molbu osuđenog ili člana uže porodice, odnosno na predlog direktora kazneno-popravne ustanove a po preporuci generalnog direktora Kazneno-popravne službe, koji podržava, se protivi ili se uzdržava od molbe, predsednik Osnovnog suda može odobriti privremenu obustavu izvršenja kazne zatvora, ako se utvrdi da:
  - 2.1. osuđeni boluje od teške bolesti, opasne po njegov život;
  - 2.2. lečenje, koje inače nije dostupno u kazneno-popravnoj ustanovi ili javnim zdravstvenim ustanovama Kosova, biće dostupno osuđenom ako se pusti na slobodu; i
  - 2.3. ne postoji ozbiljan rizik od bekstva ili ponavljanja krivičnog dela koji se ne može ublažiti pod uslovima te obustave.
3. Rešenje o privremenoj obustavi izvršenja kazne zatvora iz razloga navedenih u stavu 2. ovog člana mora se zasnivati na lekarskom mišljenju komisije koju čine tri (3) lekara koja imenuje predsednik nadležnog Osnovnog suda. Lekar koji leči osuđenog ne može biti u sastavu ove komisije, međutim komisija će razmotriti njegov lekarski izveštaj.
4. U slučajevima kada se lečenje može pružiti samo u inostranstvu, molba za obustavu se može odobriti samo ako:
  - 4.1. postoji međunarodni ili bilateralni sporazum sa tom zemljom, shodno čijim uslovima istraga se može sprovesti radi provere sprovođenja mere; i
  - 4.2. ne postoji zakonska smetnja da se lice uhapsi i izruči u slučaju opoziva obustave.
5. Pre donošenja rešenja, predsednik nadležnog Osnovnog suda može održati ročišta radi utvrđivanja činjenica i okolnosti navedenih u molbi.
6. Obustava izvršenja kazne ne treba da traje duže od minimalnog perioda koji je potreban za završetak lečenja.
7. Izvršenje kazne osuđenih se može obustaviti i u slučajevima elementarnih nepogoda ili pandemije koju proglasi nadležni organ, gde na predlog generalnog direktora Kazneno-popravne službe Kosova, ministar pravde preporučuje Vladi donošenje odluke.
8. Rešenje mora sadržati obrazloženje i trajanje obustave, obavezu javljanja i druge obaveze

osuđenog, te odgovornosti za redovnu proveru postojanja osnova iz stava 2. ovog člana. Rešenje se dostavlja podnosiocu molbe i relevantnom državnom tužiocu, a obojica mogu izjaviti žalbu na prvostepeno rešenje iz ovog člana predsedniku Apelacionog suda u roku od tri (3) dana od prijema rešenja.

9. Predsednik Apelacionog suda odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od prijema iste, osim ako nije potrebno dodatno lekarsko mišljenje druge komisije imenovane u skladu sa stavom 3. ovog člana. Lekari koji su bili deo prve komisije ne mogu biti u sastavu druge komisije.

10. Žalba zadržava izvršenje rešenja.

11. Trajanje obustave se ne uračunava u vreme izdržavanja kazne.

12. Pored gore utvrđenih kriterijuma, izvršenje kazne se može obustaviti i iz zdravstvenih razloga kod pacijenata sa terminalnom dijagnozom, neizlečivom bolesti koja onemogućava brigu o sebi tokom izdržavanja kazne.

12.1. u ovom slučaju odlučuje nadležni Osnovni sud na osnovu nalaza lekarske komisije koju je osnovao sud;

12.2. na osnovu lekarskih izveštaja nadležni Osnovni sud može sazvati sednicu lekarske komisije radi ocene periodičnih lekarskih izveštaja, za produženje ili opoziv obustave.

Član 94.

Obustava izvršenja kazne povodom vanrednih pravnih lekova

Nadležni sud koji odlučuje o zahtevu za ponavljanje krivičnog postupka podnetog u korist osuđenog može obustaviti izvršenje kazne i pre pravosnažnosti rešenja o dozvoli ponavljanja krivičnog postupka.

Član 95.

Obustava izvršenja kazne na zahtev državnog tužioca

1. Uvek se dozvoljava obustava izvršenja kazne na zahtev nadležnog državnog tužioca do donošenja odluke o upotrebljenom pravnom leku.

2. Odluka o obustavi izvršenja kazne prestaje da važi ako državni tužilac pravno sredstvo ne upotrebi u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke o obustavi.

Član 96.

Praćenje i opoziv privremene obustave izvršenja kazne

1. Predsednik nadležnog osnovnog suda održava redovna ročišta radi nadzora i provere u svakom trenutku sprovođenja rešenja o obustavi izvršenja kazne i da li i dalje postoje razlozi za obustavu, neposredno putem policije ili putem kazneno-popravne ustanove. Predsednik može imenovati lekare koji će izvršiti pregled osuđenih. Predsednik može izmeniti uslove koji su osuđenim postavljeni rešenjem o obustavi. Policija, kazneno-popravna ustanova i lekari bez odlaganja obaveštavaju predsednika o svakom eventualnom razlogu za opoziv obustave.

2. Nadležni državni tužilac može zatražiti od predsednika nadležnog Osnovnog suda da vrši svoja ovlašćenja iz stava 1. ovog člana.

3. Po službenoj dužnosti ili na zahtev nadležnog državnog tužioca, predsednik nadležnog Osnovnog suda opoziva obustavu izvršenja kazne ako se utvrdi da prestaju da postoje razlozi koji podržavaju ovu obustavu ili ako osuđeni ne ispunjava uslove iz rešenja o obustavi izvršenja kazne.

4. Protiv prvostepenog rešenja iz ovog člana osuđeni i nadležni državni tužilac mogu izjaviti žalbu predsedniku Apelacionog suda u roku od tri (3) dana od dana prijema rešenja.
5. Predsednik Apelacionog suda odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od prijema iste, osim ako nije potrebno dodatno lekarsko mišljenje druge komisije imenovane u skladu sa stavom 3. člana 94. ovog zakona. Lekari koji su bili deo prve komisije ne mogu biti u sastavu druge komisije.
6. Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.
7. Ako se osuđeni po isteku ili opozivu obustave izvršenja ne javi u Kazneno-popravnu službu, Kazneno-popravna služba odmah obaveštava policiju koja osuđenog privodi na dalje izdržavanje kazne.

Član 97.

Dejstva obustave izvršenja kazni

1. Vreme obustave izvršenja kazne ne uračunava se u izdržanu kaznu.
2. Za vreme obustave izvršenja kazne osuđenom ne pripadaju prava predviđena ovim zakonom.

Član 98.

Postupak u slučaju smrti osuđenih

1. U slučaju smrti osuđenog, kazneno-popravna ustanova odmah obaveštava kosovsku policiju, državnog tužioca bračnog druga, decu i usvojenike, a ako ih osuđeni nema, njegove roditelje, usvojitelja, brata ili sestru ili dalje srodnike.
2. O smrti osuđenog obaveštavaju se i sud koji je izrekao kaznu, ministar i glavna matična služba.

Član 99.

Predaja posmrtnih ostataka i ličnih stvari porodici

1. Posmrtni ostaci osuđenog i njegove lične stvari predaju se njegovoj porodici.
2. Ako osuđeni nema porodicu ili njegova porodica ne prihvati posmrtne ostatke, posmrtni ostaci osuđenog sahranjuju se o trošku kazneno-popravne ustanove.

Član 100.

Disciplinski prestupi i kazne

1. Svrha disciplinskih postupaka je podsticanje osuđenih da se ponašaju na način koji promoviše održavanje reda u kazneno-popravnoj ustanovi, kroz proces prevaspitanja i resocijalizacije osuđenog i njegove uspešne reintegracije u društvo.
2. Disciplinske kazne se izriču osuđenim samo u skladu sa sledećim odredbama ovog zakona.
3. Osuđeni čini lakši disciplinski prestup:
  - 3.1. ako ne poštuje opravdani nalog zaposlenog;
  - 3.2. ako se bez dozvole nađe u zoni koja je zabranjena za osuđenike;
  - 3.3. ako se nepriстойno ponaša i vređa zaposlenog;

- 3.4. ako se nepristojno ponaša i vređa bilo koje lice na način koji može izazvati drugo lice na nasilje;
  - 3.5. ako odbije ili izbegava radne obaveze ili neopravdano izostane s posla;
  - 3.6. ako se kocka;
  - 3.7. ako svesno ne poštuje pisana pravila koja uređuju ponašanje osuđenih; ili
  - 3.8. ako pokuša da izvrši ili pomogne drugom licu u izvršenju bilo koje od radnji iz podstavova 3.1. do 3.7. ovog stava.
4. Osuđeni čini teži disciplinski prestup:
- 4.1. ako se tuče, napadne ili preti da će napasti drugo lice;
  - 4.2. ako svesno ili iz nehata ošteti ili uništi tuđu imovinu;
  - 4.3. ako počinu krađu;
  - 4.4. ako poseduje ukradenu imovinu;
  - 4.5. ako nudi, daje ili prima mito ili nagradu;
  - 4.6. ako poseduje ili trguje nedozvoljenim stvarima;
  - 4.7. ako bez dozvole koristi opojne droge, psihotropne supstance ili alkohol;
  - 4.8. ako izazova ili učestvuje u nemirima ili bilo kojoj drugoj aktivnosti koja može ugroziti bezbednost i sigurnost u kazneno-popravnoj ustanovi;
  - 4.9. ako vrši pripremne radnje u cilju bekstva; i
  - 4.10. ako se bez dozvole udalji ili napusti kazneno-popravnu ustanovu, ili se u istu ne vrati.

Član 101. Disciplinske kazne

1. Za učinjene disciplinske prestupe izriču se disciplinske kazne.
2. Disciplinske kazne su:
  - 2.1. ukor;
  - 2.2. oduzimanje dodeljenih privremenih pogodnosti;
  - 2.3. nalog za naknadu štete; i
  - 2.4. upućivanje u samicu.
3. Disciplinski postupak, klasifikacija i izricanje disciplinskih kazni uređuju se aktom koji donosi ministar pravde.

Član 102. **Izricanje disciplinskih kazni**

1. Disciplinska kazna mora biti srazmerna disciplinskom prestupu osuđenog. Osuđeni se ne može kazniti dva puta za isti prestup.
2. Ukori se može izreći kada osuđeni učini lakši disciplinski prestup.
3. Oduzimanje dodeljenih pogodnosti ili nalog za naknadu štete može se izreći kada osuđeni učini lakši ili teži disciplinski prestup.
4. Upućivanje u samicu na period ne duži od petnaest (15) dana može se izreći samo za teže disciplinske prestupe, ako druge disciplinske kazne ne bi bile dovoljne za postizanje svrhe disciplinske kazne. U tom slučaju, upućivanje u samicu izriče se na najkraći period koji je potreban za postizanje svrhe disciplinske kazne.

Član 103. **Izricanje jedinstvene disciplinske kazne**

1. Ako osuđeni jednom ili više radnji učini više disciplinskih prestupa za koje se vodi jedinstveni disciplinski postupak (sticaj disciplinskih prestupa), prvo se utvrđuje disciplinska kazna za svaki disciplinski prestup zasebno, a zatim se izriče jedinstvena disciplinska kazna za sve disciplinske prestupe.
2. Ukupno trajanje izrečene mere upućivanja okrivljenog u samicu ne može biti duže od šezdeset (60) dana u toku jedne (1) kalendarske godine.
3. U slučaju sticaja disciplinskih prestupa, disciplinska kazna upućivanja u samicu se ne može izvršiti bez prekida nakon petnaest (15) dana od izdržavanja ove kazne.

Član 104. **Uslovno odlaganje izvršenja disciplinskih kazni**

Ako se svrha disciplinske kazne, izuzev ukora, može postići i bez izvršenja disciplinske kazne, izvršenje disciplinske kazne može se uslovno odložiti do šest (6) meseci.

Član 105. **Razlozi za odlaganje izvršenja disciplinskih mera**

1. Uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne se opoziva ako se okrivljenom u roku za koji je odloženo izvršenje izrekne nova disciplinska kazna, izuzev mere ukora.
2. Ako se opozove uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne, izriče se jedinstvena kazna za prethodni i novi disciplinski prestup. Ranija disciplinska kazna smatra se određenom, a jedinstvena disciplinska kazna izriče se primenom pravila za odmeravanje disciplinske kazne za sticaj disciplinskih prestupa.
3. Ako se opozove uslovno odlaganje izvršenja disciplinske kazne upućivanja u samicu, izrečeno upućivanje u samicu ne može biti duže od dvadeset (20) dana ako je oduzimanje određenih pogodnosti izrečeno za poslednji prestup, ali ako je upućivanje u samicu izrečeno za poslednji prestup, upućivanje u samicu može se izreći do najviše trideset (30) dana.

Član 106. **Disciplinski postupak**

1. U slučajevima težih disciplinskih prestupa, direktor kazneno-popravne ustanove sprovodi

disciplinske postupke i odlučuje o njima. U slučajevima lakših disciplinskih prestupa, viši nadzornik u kazneno-popravnoj ustanovi sprovodi disciplinske postupke i odlučuje o njima.

2. Disciplinski postupci se vode na ročištu na kojem se saslušava osuđeni i proverava njegova izjava. Osuđenom, koji ne poznaje dovoljno jezik na kojem se sprovodi postupak, obezbeđuje se prevodilac. Osuđenom se omogućava, ako je opravdano, da poziva svedoke, ispituje svedoke, prilaže dokaze, razmatra materijalne dokaze i dokumenta, te prilaže podneske, uključujući podneske u vezi disciplinske kazne.

3. Pre izricanja disciplinske kazne uzima se u obzir ponašanje i zalaganje na radu osuđenog.

4. Izvršenje disciplinske kazne upućivanja osuđenog u samicu ne može početi pre nego što se pribavi pisano lekarsko mišljenje koje potvrđuje da je osuđeni fizički i psihički sposoban da boravi određeno vreme u samici. Medicinsko osoblje ustanove je dužno da svakog dana poseti osuđenog u samici.

5. Obrazložena odluka o disciplinskoj kazni sastavlja se u pisanoj formi i dostavlja osuđenom.

Član 107.

Žalba protiv izricanja kazne upućivanja u samicu

1. Protiv odluke o izricanju disciplinske kazne upućivanja u samicu osuđeni ima pravo žalbe u roku od tri (3) dana od prijema odluke.

2. Žalba protiv odluke o izricanju mere upućivanja u samicu izjavljuje se generalnom direktoru.

3. Žalba ne odlaže izvršenje odluke.

Član 108.

Odlučivanje po žalbi

1. Generalni direktor Kazneno-popravne službe Kosova – KPSK-a može preinačiti ili poništiti odluku o disciplinskoj kazni u roku od sedamdeset dva (72) časa od časa prijema žalbe.

2. Generalni direktor Kazneno-popravne službe odlučuje o žalbi u roku od tri (3) dana od dana prijema žalbe.

Član 109.

Prekid izvršenja disciplinskih kazni

1. Kada se ostvari svrha disciplinske kazne, direktor kazneno-popravne ustanove može prekinuti izvršenje disciplinske kazne pre isteka roka na koji je izrečena.

2. Direktor kazneno-popravne ustanove može prekinuti izvršenje disciplinske kazne upućivanja u samicu, ako se zasniva na pisanom zaključku medicinskog osoblja da bi dalji boravak u samici ugrozio zdravlje osuđenog.

Član 110.

Izvršenje disciplinske kazne upućivanja u samicu

1. Disciplinska kazna upućivanja u samicu sastoji se u neprekidnoj izolaciji osuđenog u posebnoj prostoriji.

2. Prostorija u kojoj se izvršava mera upućivanja u samicu mora imati najmanje osam (8) kvadratnih metara prostora, sanitarne uređaje, dnevno osvetljenje, vodu za piće, krevet sa posteljinom, sto, stolicu i grejanje.

Član 111.

Prava osuđenog u samici

1. Tokom izvršenja disciplinske kazne upućivanja u samicu, osuđeni ima pravo na iste higijenske i zdravstvene uslove kao i ostali osuđeni u kazneno-popravnoj ustanovi i dozvoljeno mu je da boravi van zatvorenog prostora najmanje jedan (1) čas dnevno na svežem vazduhu i za vežbe. Osuđeni takođe ima pravo na jednu posetu bračnog druga ili drugog člana porodice u periodu od petnaest (15) dana.
2. Tokom boravka u samici osuđeni ima pristup udžbenicima, knjigama i dnevnoj štampi.
3. Osuđenog u samici svakodnevno posećuje lekar, a direktor kazneno-popravne ustanove i socijalni radnik jednom u sedam (7) dana, a po potrebi i češće.

Član 112.

Materijalna odgovornost osuđenih

1. Osuđeni je dužan da nadoknadi štetu koju je namerno ili grubom nepažnjom prouzrokovao kazneno-popravnoj ustanovi.
2. Direktor kazneno-popravne ustanove odlučuje o šteti, iznosu štete i roku u kome se naknada mora isplatiti.
3. Protiv odluke o naknadi štete osuđeni može izjaviti žalbu generalnom direktoru Kazneno-popravne službe u roku od osam (8) dana od dana prijema odluke.

Član 113.

Naknada štete

1. Ako nakon odluke generalnog direktora Kazneno-popravne službe osuđeni ne naknadi štetu manju od sto (100) evra, kazneno-popravna ustanova nadoknađuje štetu sa štednog računa osuđenog.
2. Osuđeni u parničnom postupku može zahtevati povraćaj novca koji mu je uzet za naknadu štete.
3. Protiv konačne odluke kojom je osuđenom za vreme izvršenja kazne ograničeno ili povređeno određeno pravo utvrđeno ovim zakonom, osuđeni ima pravo na sudsku zaštitu.

Član 114.

Primena sile i mera prinude prema osuđenim

1. Kazneno-popravni službenik primenjuje silu ili mere prinude prema osuđenom samo kada je neophodno da se spreči:
  - 1.1. bekstvo;
  - 1.2. fizički napad na drugo lice;
  - 1.3. samopovređivanje;
  - 1.4. prouzrokovanje materijalne štete;
  - 1.5. aktivan ili pasivan otpor prilikom izvršenja zakonskih naređenja od strane kazneno-popravnog službenika.

Član 115.
Upotreba vatrenog oružja

Kazneno-popravni službenik može upotrebiti vatreno oružje kao krajnje sredstvo samo ako je bezbednost lica unutar i izvan kazneno-popravne ustanove ozbiljno ugrožena.

Član 116.
Uslovni otpust

1. Osuđenom se može odobriti uslovni otpust u skladu sa odredbama Krivičnog zakonika Kosova.
2. Osuđeni ima pravo da podnese molbu za uslovni otpust komisiji osnovanoj odlukom Sudskog saveta Kosova, preko kazneno-popravne ustanove u kojoj izdržava kaznu.
3. Direktor kazneno-popravne ustanove može podneti predlog za uslovni otpust.
4. Po podnošenju molbe za uslovni otpust, direktor kazneno-popravne ustanove zahteva od Probacione službe da poseti osuđenog i potpiše sporazum o njegovom nadzoru nakon uslovnog otpusta.
5. Po podnošenju molbe ili predloga za uslovni otpust, direktor kazneno-popravne ustanove je dužan da odmah dostavi komisiji za uslovni otpust potrebnu dokumentaciju i sažeti izveštaj, koji je sačinio stručni tim kazneno-popravne ustanove, putem propratnog pisma koje potpisuje direktor kazneno-popravne ustanove.
6. Izveštaj iz stava 5. ovog člana sadrži:
  - 6.1. vrstu krivičnog dela koje je osuđeni učinio;
  - 6.2. odnos osuđenog prema krivičnom delu, žrtvi i porodici žrtve;
  - 6.3. svako krivično delo koje je on ranije učinio;
  - 6.4. njegove porodične prilike i društvena prošlost;
  - 6.5. njegovo fizičko i psihološko stanje, uključujući procenu rizika kad god to psihijatar ili psiholog smatra potrebnim;
  - 6.6. njegovo ponašanje u kazneno-popravnoj ustanovi i postignut uspeh izbegavanju faktora krivičnog dela;
  - 6.7. njegove planove posle puštanja na uslovni otpust;
  - 6.8. podrška koja mu se može pružiti nakon puštanja na uslovni otpust; i
  - 6.9. bilo koju okolnost koja ukazuje da neće izvršiti novo krivično delo.
7. Ako komisija za uslovni otpust nema dovoljno podataka, ista može zatražiti dodatne podatke od kazneno-popravne ustanove.

Član 117.
Komisija za uslovni otpust

1. Komisiju za uslovni otpust, koju imenuje Sudski savet Kosova činu, čine tri (3) člana sa mandatom od dve (2) godine i bez prava na reizbor, i to:

- 1.1. jedan (1) sudija Vrhovnog suda, koga delegira predsednik Vrhovnog suda;
  - 1.2. jedan (1) sudija Apelacionog suda, koga delegira predsednik Apelacionog suda; i
  - 1.3. jedan (1) službenik Ministarstva pravde, koga imenuje ministar pravde.
2. Predložene sudije za članove Komisije za moraju biti sudije sa trajnim mandatom, koji dolaze iz krivične oblasti.
  3. Službenik koga imenuje ministar pravde mora biti pravnik i poznavalac krivične oblasti.
  4. Komisijom za uslovni otpust predsedava sudija koga predlaže Vrhovni sud.
  5. U slučajevima kada je zakonom predviđeno izuzimanje člana komisije iz određene stvari ili zamena u odsustvu nekog drugog člana, rukovodioci ovih institucija delegiraju drugo lice.
  6. Predsedavajući i članovi Komisije za uslovni otpust imaju svoje zamenike koji postupaju u njihovom odsustvu, koji moraju ispunjavati ovim članom utvrđene kriterijume.
  7. Kada se uslovni otpust odbije, odluka Komisije za uslovni otpust mora sadržati obrazloženje odbijanja.
  8. Stranka nezadovoljna odlukom Komisije za uslovni otpust ima pravo žalbe na odluku direktno Vrhovnom sudu Kosova u roku od petnaest (15) dana od dana prijema odluke.
  9. Žalba na odluku Komisije za uslovni otpust ima odlagajuće dejstvo i zaustavlja izvršenje te odluke do razmatranja žalbe.
  10. Žalba se može izjaviti u sledećim okolnostima:
    - 10.1. u slučaju pogrešne primene odredaba Zakona o izvršenju krivičnih sankcija koje se odnose na uslovni otpust;
    - 10.2. u slučaju povrede postupaka utvrđene zakonom;
    - 10.3. u slučaju jasne ili očigledne činjenične greške koja utiče na materijalna prava stranke, ako ozbiljno utiče na nepristrasnost i integritet postupka.
  11. Vrhovni sud, u veću od troje (3) sudija, koje bira predsednik Vrhovnog suda, u roku od trideset (30) dana razmatra i odlučuje po žalbi. U slučaju sukoba interesa, izbor članova veća vrši najstariji sudija Vrhovnog suda.
  12. Po razmatranju žalbe, Vrhovni sud može potvrditi odluku Komisije za uslovni otpust, preinačiti je ili je vratiti na ponovno odlučivanje.
  13. U slučaju da Vrhovni sud odluči da predmet vrati na ponovno odlučivanje, Komisija za uslovni otpust odlučuje u roku od trideset (30) dana od dana donošenja odluke, prema odluci suda i pismeno obaveštava sud.
  14. Ako Vrhovni sud ne primi obaveštenje u roku od trideset (30) dana od dana vraćanja predmeta na ponovno odlučivanje, Vrhovni sud odlučuje o predmetu u roku od petnaest (15) dana.
  15. Odluka Vrhovnog suda je konačna.
  16. Odredbe ovog člana ne primenjuju se na slučajeve kada Komisije za uslovni otpust odloži predmet za ponovno odlučivanje na daljnjih šest (6) meseci.

17. Odredbe ovog člana koje se odnose imenovanje predsedavajućeg, članova i zamenika Komisije za uslovni otpust shodno se primenjuju na Razmatrajuće veće.

18. U cilju izbegavanja sukoba interesa, po osnovu Zakona o sprečavanju sukoba interesa u vršenju javne funkcije, članovi komisije su dužni da pre održavanja rasprave pismeno obaveste administrativno osoblje Komisije za uslovni otpust u slučaju da postoji sukob interesa ili situacija koja dovodi u pitanje objektivnost prilikom odlučivanja.

19. Sudski savet Kosova donosi Poslovnik Komisije za uslovni otpust.

Član 118. **Izvršenje odluke Komisije za uslovni otpust**

1. Rešenje o uslovnom otpustu se dostavlja osuđenom u roku od tri (3) dana od dana donošenja i isto se zavodi u sudu koji je izrekao kaznu.
2. Rešenje Komisije o uslovnom otpustu zajedno sa dosijeom uslovno otpuštenog lica dostavljaju se Probacionoj službi u roku od tri (3) dana od dana donošenja odluke o uslovnom otpustu.
3. Rešenje kojim se odobrava uslovni otpust, između ostalog, sadrži datum kada će se osuđeni uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne.
4. Ako se uslovni otpust ne odobri, rešenje, između ostalog, sadrži datum kada Komisija za uslovni otpust može ponovo razmotriti molbu osuđenog za uslovni otpust. Rok za ponovno razmatranje ne može biti kraći od tri (3) meseca i ne duži od dvanaest (12) meseci.
5. Ako je osuđenom izrečena disciplinska kazna upućivanja u samicu u periodu između dana donošenja rešenja o uslovnom otpustu i dana uslovnog otpusta sa izdržavanja kazne, Komisija za uslovni otpust preispituje rešenje.

Član 119. **Obaveze uslovno otpuštenog lica**

1. Uslovno otpušteno lice je dužno da u roku od pet (5) dana od dana puštanja na uslovnu slobodu obavesti policiju i Probacionu službu o svom prebivalištu.
2. Uslovno otpušteno lice je dužno da se za vreme trajanja uslovnog otpusta javlja Probacionoj službi.
3. Ako uslovno otpušteno lice promeni prebivalište, isto je dužno da obavesti policiju i Probacionu službu.
4. Ako uslovno otpušteno lice ne ispuni obaveze iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, Komisija za uslovni otpust može opozvati odluku o uslovnom otpustu na predlog Probacione službe.
5. Ako se opozove uslovni otpust iz stava 4. ovog člana, osuđeni izdržava preostali deo kazne.
6. Ako se u roku od dvadeset četiri (24) časa od časa uručenja pisane odluke o opozivu odluke o uslovnom otpustu, uslovno otpušteno lice ne vrati dobrovoljno na izdržavanje kazne, istog prinudno privodi Kosovska policija u kazneno-popravnu ustanovu na izdržavanje preostalog dela kazne.
7. Probaciona služba sačinjava i podnosi pismene izveštaje Komisiji za uslovni otpust o procesu nadzora uslovno otpuštenih lica.

8. Kriterijumi i rokovi za sastavljanja izveštaja i nadzor uslovno otpuštenih lica uređuju se posebnim podzakonskim aktom koji donosi ministar.

Član 120.

Dejstvo uslovnog otpusta na prava predviđena ovim zakonom

Za vreme uslovnog otpusta osuđeni ne uživa prava predviđena ovim zakonom.

Član 121.

Otpuštanje zbog isteka kazne

1. Osuđeni se otpušta iz kazneno-popravne ustanove onog dana kada mu istekne kazna zatvora.
2. Ako isteka kazne padne u subotu, nedelju ili u dane državnih praznika, osuđeni se otpušta poslednjeg radnog dana koji prethodi tom danu.
3. Otpuštanje iz stava 2. ovog člana ne primenjuje se na period kraći od sedam (7) dana.
4. Osuđeni se oslobađa svakog posla ili radnog zadatka najmanje tri (3) dana pre dana otpuštanja.

Član 122.

Privremeno otpuštanje

1. Osuđenim koji poštuju pravila i aktivno učestvuju u programima prevaspitanja i resocijalizacije, pružanjem dokaza o reintegraciji u društvo, može se odobriti privremeno otpuštanje.
2. Za ostvarivanje ove pogodnosti ocenjuje se ponašanje osuđenog u toku poslednjeg perioda izdržavanja kazne, ali ne duže od poslednje dve (2) godine.
3. Na molbu osuđenog ili njegovog zastupnika, odnosno na predlog direktora ustanove, sud odlukom privremeno otpušta osuđenog.
4. Nadležni sud može odobriti privremeno puštanje na slobodu na osnovu st. 1, 2. i 3. ovog člana, ako je osuđeni izdržao najmanje tri četvrtine (3/4) kazne zatvora i ako istom nije ostalo više od tri (3), šest (6), odnosno devet (9) meseci kazne.
5. Osuđen na period:
  - 5.1. do pet (5) godina zatvora, može dobiti do tri (3) meseca od datuma konačnog puštanja na slobodu.
  - 5.2. od pet (5) do najviše petnaest (15) godina zatvora, može dobiti šest (6) meseci od datuma konačnog puštanja na slobodu; i
  - 5.3. od preko petnaest (15) godina zatvora, osuđeni može dobiti privremeno puštanje devet (9) meseci od datuma konačnog puštanja na slobodu.
6. Za lica osuđena do jedne (1) godine zatvora, privremeno otpuštanje može biti kraće od tri (3) meseca, zavisno od trajanja kazne.
7. Ako nadležni sud odluči da osuđenog privremeno pusti na slobodu, period privremenog puštanja ne može biti kraći od tri (3), šest (6), odnosno (9) meseci, prema referentnim kriterijumima iz stava 5. ovog člana.

8. U slučaju kada je pritvor osuđenom određen u nekom drugom predmetu, prevremeno puštanje na slobodu se može odobriti ako je nadležni sud meru pritvora zamenio nekom drugom blažom merom.

9. Ako je osuđenom izrečena disciplinska kazna upućivanja u samicu između dana donošenja rešenja o prevremenom puštanju na slobodu i dana prevremenog otpuštanja sa izdržavanja kazne, nadležni sud preispituje rešenje.

10. Rešenje o prevremenom puštanju na slobodu iz ovog člana dostavlja se osuđenom u roku od tri (3) dana od dana donošenja.

11. Vreme dobijeno amnestijom ili pomilovanjem ne računa se u dužinu izdržane kazne.

12. Protiv rešenja Osnovnog suda o prevremenom otpuštanju, nezadovoljna strana ima pravo žalbe Apelacionom sudu u roku od pet (5) dana od dana prijema rešenja.

Član 123.

Otpuštanje sa izdržavanja kazne zbog pomilovanja

Osuđeni koji je pomilovan otpušta se istog dana kada kazneno-popravna ustanova primi odluku o pomilovanju, a najkasnije u roku dvadeset četiri (24) časa od časa prijema rešenja.

Član 124.

Ostale odredbe o otpuštanju osuđenog sa izdržavanja kazne

1. Pre otpuštanja, osuđenog pregledava lekar najkasnije u roku od tri (3) radna dana pre dana otpuštanja i lekarski izveštaj se prilaže zdravstvenom kartonu osuđenog.

2. Ako je lečenje neophodno nakon otpuštanja, lekar će, u konsultaciji sa direktorom kazneno-popravne ustanove, omogućiti takvo lečenje pre otpuštanja. Osuđenom se daje potrebna količina lekova samo za tri (3) dana posle otpuštanja.

3. Osuđenog koji je teško bolestan ili koji zbog bolesti nije sposoban da putuje, kazneno-popravna ustanova upućuje u najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 125.

Dobijanje otpusnog lista

1. Osuđenom se prilikom otpuštanja iz kazneno-popravne ustanove izdaje otpusni list, koji, između ostalog, sadrži lične podatke osuđenog, datum prijema u kazneno-popravnu ustanovu, datum otpuštanja, te po potrebi, datum kada osuđeni treba da se javi u policijsku stanicu. Osuđeni koji se uslovno otpušta dobija otpusni list koji sadrži obavezu da ne čini novo krivično delo i rok njegovog uslovnog otpusta.

2. Direktor kazneno-popravne ustanove izdaje otpusni list koji služi kao dokaz o izvršenju kazne.

Član 126.

Lične stvari i novac

1. Osuđenom se prilikom otpuštanja predaju sve lične stvari i predmeti koje mu je kazneno-popravna ustanova čuvala, njegova ušteđevina i novac koji je primio za vreme izdržavanja kazne.

2. Pri otpuštanju osuđenog, kazneno-popravna ustanova mu obezbeđuje rublje, odeću i obuću, ako ih osuđeni nema ili ako nema novčana sredstva da ih pribavi.

Član 127. Troškovi prevoza

1. Osuđenom se prilikom otpuštanja plaćaju troškovi prevoza do mesta njegovog prebivališta, odnosno boravišta. Osuđenim koji imaju dovoljno sredstava na individualnom računu kazneno-popravne ustanove ne plaćaju se troškovi.
2. Stranom osuđenom se prilikom otpuštanja plaćaju troškovi prevoza do graničnog prelaza, osim ako posebnim odredbama nije drugačije određeno.
3. Troškove prevoza snosi kazneno-popravna ustanova iz koje se osuđeni otpušta.

Član 128. Obaveštenje pre uslovnog otpusta

1. Pre otpusta, kazneno-popravna ustanova obaveštava sud koji je izrekao kaznu i najbližu policijsku stanicu mestu prebivališta ili boravišta osuđenog o njegovom otpuštanju.
2. Ako je osuđeni maloletnik, kazneno-popravna ustanova obaveštava njegovu porodicu, Probacionu službu i Centar za socijalni rad o njegovom otpuštanju.
3. Priprema za otpust lica sa mentalnim poremećajem vrši se u konsultaciji sa direktorom kazneno-popravne ustanove, psihijatrom koji je lečio osuđenog u kazneno-popravnoj ustanovi i relevantnim telima za mentalno zdravlje u društvu.

Član 129. Pomoć nakon otpuštanja sa kazne

1. Ako je osuđenom nakon otpuštanja potrebna pomoć, kazneno-popravna ustanova o tome obaveštava Centar za socijalni rad, koji je nadležan prema mestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenog, najmanje tri (3) meseca pre otpuštanja.
2. Kazneno popravna ustanova obaveštava Centar za socijalni rad o vrsti pomoći koju je osuđeni zatražio.

POGLAVLJE III. IZVRŠENJE NOVČANE KAZNE

Član 130. Nadležnost i postupak za izvršenje novčane kazne

1. Sud koji izriče novčanu kaznu nalaže njeno izvršenje.
2. Odredbe važećeg Zakona o izvršnom postupku primenjuju se na nadležnost i postupak izvršenja novčane kazne, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 131. Dejstvo zamene novčane kazne kaznom zatvora

Osuđeni kome je novčana kazna zamenjena kaznom zatvora, prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, tretira se kao lice na izdržavanju kazne zatvora.

Član 132. Odnos između izvršenja novčane kazne, troškova krivičnog postupaka i imovinsko-pravnih zahteva oštećenih

1. Ako se troškovi krivičnog postupka i novčana kazna izvršavaju istovremeno, prvo se

izvršavaju troškovi krivičnog postupka.

2. Ako je zbog plaćanja novčane kazne imovina osuđenog umanjena u meri u kojoj se imovinsko-pravni zahtev oštećenog ne može ostvariti, imovinskopravni zahtev ostvaruje se iz plaćene novčane kazne, ali samo do visine iznosa novčane kazne.

Član 133.

Troškovi izvršenja novčane kazne

1. Osuđeni snosi troškove prinudnog izvršenja novčane kazne.
2. Sredstva od novčanih kazni slivaju se u budžet Kosova.

POGLAVLJE IV.

OPŠTE ODREDBE O IZVRŠENJU ALTERNATIVNIH SANKCIJA

Član 134.

Početak izvršenja alternativne sankcije

1. Izvršenje alternativne sankcije počinje po pravosnažnosti odluke.
2. Prema osuđenom alternativna sankcija se izvršava u mestu njegovog prebivališta ili boravka.
3. Izvršenje alternativnih kazni priprema, sprovodi i nadzire Probaciona služba.

Član 135.

Način izvršenja alternativnih sankcija

1. Alternativna sankcija se izvršava na način kojim se obezbeđuje poštovanje dostojanstva i prava, te osnovnih sloboda osuđenog i njegove porodice.
2. Pravo na žalbu ima osuđeni kome je prilikom izvršenja alternativne sankcije povređeno dostojanstvo, odnosno povređena osnovna prava i slobode.
3. Osuđeni ima pravo na sudsku zaštitu protiv pravosnažne odluke kojom je osuđenom prilikom izvršenja alternativne sankcije bilo ograničeno ili povređeno određeno pravo utvrđeno ovim zakonom.

Član 136.

Izveštaj pre izricanja alternativne sankcije

1. Pre izricanja alternativne sankcije, sud može zatražiti izveštaj od Probacione službe. Probaciona služba dostavlja izveštaj sudu pre izricanja sankcije u roku od tri (3) nedelje od podnošenja zahteva.
2. Izveštaj, koji se podnosi pre izricanja kazne, utvrđuje odgovarajuću kaznu ili alternativnu sankciju za osuđenog, vodeći računa o ciljevima resocijalizacije i sprečavanja budućih krivičnih dela.

Član 137.

Izveštaj o opozivu alternativne sankcije

1. Kada sud primi izveštaj Probacione službe koji sadrži podatke o povredi uslova alternativne sankcije ili o neispunjenju neke od obaveza, sud preispituje mogućnost opoziva alternativne

sankcije i osuđenog obaveštava o sadržini izveštaja, dajući mu pravo da dostavi odgovor na izveštaj. Osuđeni se poučava o pravu da o svom trošku angažuje branioca.

2. Za vreme preispitivanja opoziva alternativne sankcije obustavlja se izvršenje alternativne kazne.

3. Nakon što sud preispita izveštaj Probacione službe i odgovor osuđenog ili njegovog branioca, sud odlučuje da li će opozvati alternativnu sankciju ili preduzeti druge radnje u skladu sa Krivičnim zakonikom Kosova.

4. Sud donosi pisanu obrazloženu odluku u roku od trideset (30) dana od dana prijema izveštaja Probacione službe. Odluka se dostavlja osuđenom, njegovom braniocu, Probacionoj službi i državnom tužiocu.

5. Protiv odluke osuđeni može izjaviti žalbu u roku od osam (8) dana od dana prijema.

POGLAVLJE V. IZVRŠENJE ALTERNATIVNIH SANKCIJA

Član 138.

Način izvršenja uslovne osude

1. Kada sud izrekne uslovnu osudu, presudu sa svim podacima koje poseduje dostavlja Probacionoj službi za izvršenje ove alternativne sankcije.

2. Ako se osuđeni nalazi u pritvoru, sud će takođe dostaviti odluku pritvorskoj ustanovi u kojoj se nalazi. Direktor pritvorske ustanove otpušta osuđenog radi izvršenja ove alternativne sankcije.

Član 139.

Nadzor ispunjavanja obaveza

1. Kada sud izrekne uslovnu osudu i naloži ispunjenje neke od obaveza prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, Probaciona služba vrši nadzor ispunjavanja obaveze.

2. Ako osuđeni ne ispuni obavezu koju mu je naložio sud iz stava 1. ovog člana, Probaciona služba obaveštava sud po utvrđivanju činjenica i razloga za neispunjenje obaveze.

Član 140.

Način izvršenja uslovne osude sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje

1. Uslovna osuda sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje izvršava se u zdravstvenoj ustanovi ili u nekoj drugoj relevantnoj ustanovi.

2. Kada sud izrekne uslovnu osudu sa nalogom za obavezno rehabilitaciono lečenje, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja nadležnoj Probacionoj službi i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi ili relevantnoj ustanovi za izvršenje ove kazne.

3. Ako se osuđeni nalazi u pritvoru, sud će takođe dostaviti odluku pritvorskoj ustanovi u kojoj se nalazi. Direktor pritvorske ustanove otpušta osuđenog radi izvršenja ove alternativne sankcije.

Član 141.

Program rehabilitacionog lečenja

1. Nadležna zdravstvena ustanova ili relevantna ustanova, u saradnji sa Probacionom službom, utvrđuju program rehabilitacionog lečenja lica pod uslovnom osudom sa nalogom za obavezno

rehabilitaciono lečenje. Probaciona služba, u saradnji sa nadležnom zdravstvenom ustanovom ili relevantnom ustanovom, vrši nadzor da li se dotično lice pridržava programa rehabilitacionog lečenja.

2. Svaka četiri (4) meseca Probaciona služba dostavlja sudu izveštaje o postignutom napretku u programu rehabilitacionog lečenja, na osnovu priloženih podataka nadležne zdravstvene ustanove ili neke druge relevantne ustanove.

3. Nadležna zdravstvena ustanova ili neka druga relevantna ustanova odmah obaveštava Probacionu službu o neispunjavanju programa rehabilitacionog lečenja od strane osuđenog. Probaciona služba ocenjuje neispunjavanje programa rehabilitacionog lečenja od strane osuđenog i prijavljuje sudu.

4. Po prijemu obaveštenja nadležne zdravstvene ustanove o uspešno završenom programu rehabilitacionog lečenja, Probaciona služba prosleđuje izveštaj sudu.

Član 142.

Način izvršenja uslovne osude sa nalogom za nadzor Probacione službe

1. Kada sud izrekne uslovnu osudu sa nalogom za nadzor Probacione službe prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja nadležnoj Probacionoj službi za izvršenje ove alternativne sankcije.

2. Ako se osuđeni nalazi u pritvoru, sud će takođe dostaviti presudu relevantnoj pritvorskoj ustanovi u kojoj se nalazi. Direktor relevantne kazneno-popravne ustanove otpušta osuđenog radi izvršenja ove alternativne sankcije.

Član 143.

Nadzor od strane Probacione službe

1. Probaciona služba vrši nadzor izvršenja uslovne osude sa nalogom za nadzor od strane Probacione službe.

2. Ako osuđeni ne stupi u kontakt sa Probacionom službom, ista obaveštava sud nakon provere činjenica i razloga za neodržavanja takvog kontakta.

Član 144.

Nadzor ispunjavanja obaveza

1. Kada sud izrekne uslovnu osudu sa nalogom za nadzor od strane Probacione službe i naloži ispunjenje određene obaveze prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, Probaciona služba vrši nadzor ispunjavanja ove obaveze.

2. Ako osuđeni ne ispuni obavezu koju mu je naložio sud, Probaciona služba obaveštava sud nakon provere činjenica i razloga o neispunjavanju takve obaveze.

Član 145.

Izveštavanje Probacione službe

Probaciona služba izveštava sud o uspešno završenom periodu provere izvršenja alternativne sankcije osuđenih. Po prijemu takvog izveštaja, sud donosi odluku kojom se potvrđuje izvršavanje alternative sankcije. Jedan primerak odluke dostavlja se Službi.

Član 146.

Način izvršenja kazne sa nalogom za rad u javnom interesu

1. Kada sud izrekne uslovnu osudu sa nalogom za rad u javnom interesu prema odredbama

Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja nadležnoj Probacionoj službi za izvršenje ove alternativne sankcije.

2. Ako se osuđeni nalazi u pritvoru, sud će takođe dostaviti odluku pritvorskoj ustanovi u kojoj se nalazi. Direktor relevantne kazneno-popravne ustanove otpušta osuđenog radi izvršenja ove alternativne sankcije.

Član 147.

Program rada u javnom interesu

1. Probaciona služba izrađuje program za rad u javnom interesu za osuđenog prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova i na osnovu njegovih sposobnosti, veština i radnog iskustva.
2. Probaciona služba vrši nadzor izvršenja kazne sa nalogom za rad u javnom interesu.
3. Probaciona služba, u koordinaciji sa organizacijom u kojoj treba da se obavlja rad u javnom interesu, utvrđuje sigurnosna pravila u slučaju povreda na radnom mestu ili bolesti, opšte ponašanje na radnom mestu i druga relevantna pitanja pre početka rada u javnom interesu. Prilikom rada u javnom interesu primenjuje se podzakonski akt o radnom vremenu, odmorima, nedeljnim odmorima i zaštiti na radu.

Član 148.

Nadzor obavljanja rada u javnom interesu

1. Kada sud izrekne kaznu sa nalogom za rad u javnom interesu i naloži osuđenom da održava kontakt sa Probacionom službom ili da ispuni jednu ili više obaveza prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, Probaciona služba vrši nadzor održavanja kontakta ili ispunjavanja obaveze.
2. Ako osuđeni ne održava kontakt sa Probacionom službom ili ne ispunjava obavezu koju mu je sud naložio, Probaciona služba obaveštava sud nakon provere činjenica i razloga o neodržavanju kontakta ili neispunjavanju obaveza.
3. Centralni i lokalni organi uprave, institucije i druga pravna i fizička lica dužni su da sarađuju sa Probacionom službom i Regionalnim probacionim direkcijama u izvršenju kazne sa nalogom za rad u javnom interesu.
4. Ministar sklapa sporazume o saradnji za izvršenje kazne sa nalogom za rad u javnom interesu iz stava 3. ovog člana. Sporazumom o saradnji uređuju se uzajamna prava i obaveze.

Član 149.

Obaveštenje

1. Organizacija, u kojoj se treba obaviti rad u javnom interesu, je dužna da odmah obavesti Probacionu službu ako osuđeni ne obavlja rad u javnom interesu na zadovoljavajućem nivou. Probaciona služba procenjuje nezadovoljavajuće obavljanje rada u javnom interesu i prijavljuje sudu.
2. Pod nezadovoljavajućem obavljanjem rada u javnom interesu podrazumeva se kašnjenje na posao, neodobreno odsustvo sa posla, nepoštovanje propisa o radu.

Član 150.

Ispravka programa rada u javnom interesu

1. Ako osuđeni zbog izmenjenih okolnosti nije u stanju da obavlja rad u javnom interesu, Probaciona služba može ispraviti program za rad u javnom interesu.

2. Izvršenje kazne sa nalogom za rad u javnom interesu može se odložiti ili obustaviti zbog:
  - 2.1. iznenadne bolesti osuđenog, koja zahteva lečenje i onemogućava ga da obavlja rad u javnom interesu;
  - 2.2. smrti člana porodice, koja ga obavezuje da preuzme dužnost primarnog staratelja ostalih članova porodice i sprečava da obavlja rad u javnom interesu;
  - 2.3. drugih vanrednih okolnosti, koje zahtevaju stalno prisustvo osuđenog iz humanitarnih razloga i sprečavaju ga da obavlja rad u javnom interesu.
3. Molbu za odlaganje ili obustavu izvršenja naloga za rad u javnom interesu može podneti sudu osuđeni, branilac ili predstavnik Probacione službe. Podnošenjem molbe obustavlja se obaveza obavljanja rada u javnom interesu sve dok sud ne odluči o molbi.
4. Sud odlučuje o odlaganju ili obustavi izvršenja naloga za rad u javnom interesu u roku od tri (3) dana od dana prijema molbe. Ako sud odobri odlaganje ili obustavu izvršenja naloga za rad u javnom interesu, sud aktom utvrđuje period odlaganja ili obustave.
5. Odlaganje ili obustava izvršenja naloga za rad u javnom interesu može trajati:
  - 5.1. do izlečenja bolesti, u slučajevima iz podstava 2.1. stava 2. ovog člana; i
  - 5.2. do dvadeset (20) dana, u slučajevima iz podstava 2.2. i 2.3. stava 2. ovog člana.

Član 151. Izveštavanje

Probaciona služba izveštava sud o uspešnom obavljenom radu u javnom interesu. Po prijemu takvog izveštaja, sud donosi odluku kojom se potvrđuje izdržavanje alternativne kazne. Jedan primerak odluke dostavlja se Probacionoj službi.

Član 152. Način izvršenja kazne na poluslobodi

1. Kada sud izrekne kaznu zatvora i naloži izvršenje kazne na poluslobodi, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja nadležnoj Probacionoj službi i kazneno-popravnoj ustanovi na izvršenje ove alternativne kazne.
2. Generalni direktor Kazneno-popravne službe određuje kazneno-popravnu ustanovu u kojoj će se izvršiti nalog za izdržavanje kazne na poluslobodi, imajući u vidu radno mesto ili druge obaveze i odgovornosti osuđenog, kao i druge postupajuće faktore.

Član 153. Nadzor osuđenog na poluslobodi

1. Direktor kazneno-popravne ustanove nadzire osuđenog tokom boravka u zatvoru, a nadležna Probaciona služba ga nadzire dok je na poluslobodi.
2. Ako se osuđeni ne vrati u kazneno-popravnu ustanovu nakon obavljanja svojih obaveza, direktor kazneno-popravne ustanove obaveštava sud nakon provere činjenica i razloga zbog kojih se nije vratio u kazneno-popravnu ustanovu.
3. Ako osuđeni ne ispuni svoje obaveze u vezi sa radom, obrazovanjem, kvalifikacijom ili stručnim osposobljavanjem, porodičnim obavezama ili potrebom za lečenjem ili rehabilitacijom, Probaciona služba obaveštava sud nakon provere činjenica i razloga o neispunjavanju tih obaveza.

POGLAVLJE VI. DOPUNSKA KAZNE

Član 154.

Način izvršenja kazne oduzimanjem prava da bude biran

1. Kada sud odluči da učiniocu oduzme pravo da bude biran prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja policijskoj stanici, na čijoj teritoriji osuđeni lice ima prebivalište, na izvršenje ove dopunske kazne.
2. Upravna jedinica policijske stanice obaveštava Centralnu izbornu komisiju Kosova i lokalnu izbornu komisiju gde osuđeni ima prebivalište, da je osuđenom pravosnažnom sudskom odlukom oduzeto pravo da bude biran.
3. Ako osuđeni promeni prebivalište obavestiće sud i policiju o svom novom prebivalištu. Policijska stanica na čijoj teritoriji je osuđeni imao ranije prebivalište obaveštava policijsku stanicu o novom prebivalištu osuđenog.

Član 155.

Način izvršenja kazne zabrane obavljanja funkcija u javnoj upravi ili javnoj službi

1. Kada sud odluči da učiniocu zabrani obavljanje funkcija u javnoj upravi ili javnoj službi prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja resornom Ministarstvu javne uprave na izvršenje ove dopunske kazne.
2. Ako se osuđeni ne pridržava zabrani obavljanja funkcija u javnoj upravi ili javnoj službi, resorno Ministarstvo javne uprave obaveštava sud o nepoštovanju zabrane.

Član 156.

Izvršenje zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti

Kada sud odluči da učiniocu zabrani vršenje poziva, samostalne delatnosti, rukovodeće ili upravne dužnosti prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja javnom ili privatnom preduzeću u kome je osuđeni bio zaposlen, nadležnom organu za izdavanje dozvole za vršenje poziva ili delatnošću, kao i resornom Ministarstvu rada i socijalne zaštite na izvršenje ove dopunske kazne.

Član 157.

Oduzimanje dozvole

1. Kada je preduslov za vršenje poziva, delatnosti ili dužnosti izdata dozvola nadležnog organa, ova dopunska kazna se izvršava oduzimanjem dozvole ili zabranom izdavanja dozvole sve dok je na snazi dopunska kazna.
2. U ostalim slučajevima, resorno Ministarstvo rada i socijalne zaštite preduzima odgovarajuće radnje da osuđenom onemogući vršenje poziva, delatnosti ili dužnosti.
3. Javno ili privatno preduzeće, nadležni organ ili resorno Ministarstvo rada i socijalne zaštite, obaveštava sud, koji je izrekao dopunsku kaznu, kada je takva kazna izvršena.

Član 158.

Obaveštenje suda

Ako se osuđeni ne pridržava zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, javno ili privatno preduzeće, nadležni organ ili resorno Ministarstvo rada i socijalne zaštite obaveštavaju sud o nepoštovanju zabrane.

Član 159.**Izvršenje zabrane upravljanja vozilom**

1. Kada sud odluči da učiniocu zabrani upravljanje vozilom prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja nadležnom organu za izdavanje vozačkih dozvola, na teritoriji na kojoj osuđen ima prebivalište, na izvršenje ove dopunske kazne.
2. Ako prebivalište osuđenog nije poznato, ovu dopunsku kaznu izvršava nadležni organ za izdavanje vozačkih dozvola na teritoriji na kojoj osuđeni ima prebivalište.
3. Ako osuđeni nema prebivalište na Kosovu, presuda se dostavlja nadležnom organu za izdavanje dozvola na teritoriji na kojoj je krivično delo izvršeno.

Član 160.**Nevažnost vozačke dozvole**

1. Nadležni organ za izdavanje vozačkih dozvola izvršava ovu kaznu pozivanjem osuđenog i stavljanjem naznake na njegovoj vozačkoj dozvoli da je nevažeća za vreme izvršenja ove dopunske kazne za određenu vrstu i kategoriju vozila.
2. Ako osuđeni nema vozačku dozvolu ili ima dozvolu koju je izdao nadležni organ strane države, ova dopunska kazna se izvršava upisom kazne u registar nadležnog organa za izdavanje vozačkih dozvola. Nadležni javni organ upisuje podatke osuđenog, izrečenu dopunsku kaznu i njeno trajanje.
3. Po odsluženju dopunske kazne, osuđeni može zatražiti od nadležnog organa izdavanje nove vozačke dozvole.

Član 161.**Nepoštovanje zabrane upravljanja vozilom**

Ako se osuđeni ne pridržava zabrane upravljanja vozilom, nadležni organ za izdavanje vozačkih dozvola obaveštava sud o nepoštovanju ove zabrane.

Član 162.**Izvršenje kazne oduzimanja vozačke dozvole**

1. Kada sud odluči da učiniocu oduzme vozačku dozvolu prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje dostavlja policijskoj stanici na čijoj teritoriji osuđeni ima prebivalište na izvršenje ove dopunske kazne.
2. Ako prebivalište osuđenog nije poznato, ovu dopunsku kaznu izvršava policijska stanica na čijoj teritoriji osuđeni ima boravište.

Član 163.**Postupak izvršenja kazne oduzimanja vozačke dozvole**

1. Ako osuđeni poseduje vozačku dozvolu, policija izvršava ovu dopunsku kaznu pozivanjem osuđenog i oduzimanjem vozačke dozvole za vreme trajanja kazne.
2. Ako osuđeni ne poseduje vozačku dozvolu, ova dopunska kazna izvršava se upisom kazne u registar nadležnog upravnog organa za izdavanje vozačkih dozvola. Nadležni organ upisuje podatke osuđenog, izrečenu dopunsku kaznu i njeno trajanje.
3. Izvršenje ove dopunske kazne počinje danom oduzimanja vozačke dozvole ili upisa kazne u registar nadležnog organa za izdavanje vozačkih dozvola.

Član 164.**Izvršenje kazne oduzimanja predmeta**

1. Dopunsku kaznu oduzimanja predmeta, prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, izvršava sud koji je tu kaznu izrekao u prvom stepenu.
2. Sud odlučuje da li će se predmet prodati prema odredbama Zakona o izvršnom postupku, predati nadležnom organu, kriminološkom muzeju ili nadležnoj ustanovi ili uništiti.
3. Prihodi od prodaje predmeta slivaju se u budžet Kosova.

Član 165.**Objavljivanje presude**

Kada sud naloži objavljivanje presude, prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, izvršnu presudu dostavlja na objavljivanje jednoj ili više novina ili na emitovanje na nekom radio ili televizijskom kanalu.

Član 166.**Odluka o proterivanju stranih državljana**

Kada sud odluči da stranog državljanina protera sa teritorije Kosova, prema odredbama Krivičnog zakonika Kosova, presudu i sve podatke koje poseduje odmah dostavlja policijskoj stanici, na čijoj teritoriji osuđeni ima boravište, na izvršenje ove dopunske kazne.

POGLAVLJE VII.**IZVRŠENJE MERA OBAVEZNOG LEČENJA****Član 167.****Način izvršenja mere obaveznog rehabilitacionog lečenja narkomana ili alkoholičara**

1. Mera obaveznog rehabilitacionog lečenja narkomana ili alkoholičara izvršava se u zdravstvenoj ustanovi ili drugoj relevantnoj ustanovi. Ako je ova mera izrečena uz kaznu zatvora, kazna se odslužuje u zdravstvenoj ustanovi.
2. Sud odlučuje o zdravstvenoj ustanovi, kazneno-popravnoj ustanovi ili drugoj relevantnoj ustanovi u kojoj se mera obaveznog lečenja mora izvršiti.
3. Kada sud izrekne meru obaveznog rehabilitacionog lečenja, odluku i sve podatke koje poseduje dostavlja nadležnoj Probacionoj službi i nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, kazneno-popravnoj ustanovi ili relevantnoj ustanovi na izvršenje ove mere.
4. Ako se osuđeni nalazi u pritvoru, sud takođe dostavlja odluku i pritvorskom centru u kome se on nalazi. Direktor pritvorskog centra otpušta osuđenog radi izvršenja ove mere.

Član 168.**Program rehabilitacionog lečenja**

1. Zdravstvena ustanova, kazneno-popravna ustanova ili relevantna ustanova, u saradnji sa Probacionom službom, određuje program rehabilitacionog lečenja lica kome je izrečena mera obaveznog rehabilitacionog lečenja. Probaciona služba nadzire da li lice postupa u skladu sa programom rehabilitacionog lečenja, u saradnji sa zdravstvenom ustanovom, kazneno-popravnom ustanovom ili relevantnom ustanovom.
2. Svaka dva (2) meseca Probaciona služba dostavlja sudu izveštaj o postignutom napretku

u programu rehabilitacionog lečenja na osnovu podataka zdravstvene ustanove, kazneno-popravne ustanove ili druge relevantne ustanove.

3. Zdravstvena ustanova, kazneno-popravna ustanova ili relevantna ustanova, odmah obavestavaju Probacionu službu ako se osuđeni ne pridržava programa rehabilitacionog lečenja. Neispunjavanje programa rehabilitacionog lečenja od strane osuđenog procenjuje Probaciona služba i prijavljuje sudu.

4. Probaciona služba izveštava sud o uspešno završenom programu rehabilitacionog lečenja. Po prijemu takvog izveštaja, sud donosi odluku kojom potvrđuje odsluženje takve mere.

Član 169.

Način izvršenja mere obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi

1. Mere obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ili drugoj posebnoj ustanovi koja se nalazi u prebivalištu ili boravištu okrivljenog, ili ako se takva ustanova ne nalazi u tom mestu, u ustanovi najbližoj prebivalištu ili boravištu okrivljenog ili mestu gde je vođen krivični postupak.

2. Sud odlučuje o zdravstvenoj ustanovi ili drugoj relevantnoj ustanovi u kojoj se mera obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja mora izvršiti. Prilikom odlučivanja o zdravstvenoj ustanovi, sud vodi računa o riziku koji okrivljeni predstavlja po svoju sredinu, prebivalište ili boravište ili njegove potrebe za lečenjem.

3. Kada sud odredi meru obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanje, presudu sa svim raspoloživim podacima odmah dostavlja nadležnoj Probacionoj službi i zdravstvenoj ustanovi, kazneno-popravnoj ustanovi ili relevantnoj ustanovi na izvršenje ove mere.

4. Ako je mera izrečena uz kaznu zatvora, učinilac krivičnog dela prvo se upućuje na lečenje u zdravstvenu ustanovu.

Član 170.

Premeštaj lica kome je određena mera obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi sa zadržavanjem u zdravstvenoj ustanovi

1. Ako se lice, prema kome je određena mera obaveznog psihijatrijskog lečenja sa zadržavanjem, nalazi na slobodi, sud naređuje njegov premeštaj u zdravstvenu ustanovu ili naređuje izdavanje poternice, a ako se lice nalazi u pritvoru, zaposleni Kazneno-popravne službe Kosova upućuju ga u zdravstvenu ustanovu.

2. Lice kome se određuje ova mera, premešta se u zdravstvenu ustanovu u pratnji zdravstvenih radnika.

3. Lice prema kome se ova mera izvršava ima ista prava i obaveze kao i lice koje izdržava kaznu zatvora, osim ako potrebe lečenja ne zahtevaju drugačije.

4. Na predlog zdravstvene ustanove u kojoj se ova mera izvršava, sud, za vreme trajanja mere, može odlučiti o premeštaju lica iz jedne zdravstvene ustanove u drugu.

5. Sud koji je odredio meru u prvom stepenu, nadgleda zakonitost njenog izvršenja. Nadležni javni organ zdravlja nadgleda stručnu sposobnost lečenja koje se pruža tokom izvršenja mere.

Član 171.

Izveštavanje zdravstvene ustanove

1. Zdravstvena ustanova dostavlja sudu, koji je izrekao meru u prvom stepenu, izveštaj o

zdravstvenom stanju i uspehu lečenja lica prema kome se mera izvršava, najmanje jednom u šest (6) meseci, a i češće na zahtev suda.

2. Kada zdravstvena ustanova ili lekar nadležan za mentalno lečenje utvrdi da više nije potrebno lečenje ili zadržavanje učinioca krivičnog dela u zdravstvenoj ustanovi, o tome odmah obaveštava sud koji je izrekao meru u prvom stepenu.

3. Sud, koji je izrekao meru u prvom stepenu, svakih šest (6) meseci preispituje potrebu za nastavkom mere nakon pregleda zdravstvene ustanove i mišljenja nezavisnog stručnjaka, koji nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se mera izvršava.

4. Po službenoj dužnosti ili na predlog okrivljenog, branioca, zdravstvene ustanove ili organa starateljstva koji je nadležan po osnovu boravišta ili prebivališta lica u vreme pravosnažnosti naredbe kojom je mera izrečena, sud, koji je meru izrekao u prvom stepenu, ukida meru ako utvrdi da više nije potrebno da se učinilac leči ili zadržava u toj ustanovi. Kada ukine meru, sud može izreći meru obaveznog lečenja na slobodi, ako postoje razlozi za izricanje takve mere.

5. Odluka iz stava 4. ovog člana donosi se nakon saslušanja državnog tužioca, branioca i učinioca krivičnog dela ako njegovo stanje to dozvoljava i nakon razmatranja mišljenja stručnjaka.

6. Kada sud ukine meru, o tome obaveštava zdravstvenu ustanovu, koja oslobađa lice prema kome je mera izrečena odmah po donošenju odluke.

Član 172.

Pružanje pomoći posle otpuštanja iz zdravstvene ustanove

1. Posle otpuštanja iz zdravstvene ustanove brigu o licu prema kome je izvršena mera preuzima organ starateljstva pružanjem pomoći posle otpuštanja iz zdravstvene ustanove.

2. Ako se učinilac, koji je izvršio krivično delo u stanju smanjene uračunljivosti, otpušta iz zdravstvene ustanove i ako je u zdravstvenoj ustanovi proveo manje vremena od trajanja izrečene kazne zatvora, sud razmatra uslovni otpust tog lica.

3. Prilikom odlučivanja o uslovnom otpustu, sud posebno vodi računa o uspešnosti lečenja osuđenog, njegovom zdravstvenom stanju, vremenu provedenom u zdravstvenoj ustanovi i preostalom delu kazne.

4. Ako sud odluči za uslovni otpust, isti može izreći i meru obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi, ako postoje razlozi za izricanje takve mere.

5. Ako sud odluči da osuđeni odsluži preostali deo kazne zatvora, zaposleni Kazneno-popravne službe Kosova sprovode ga u kazneno-popravnu ustanovu.

Član 173.

Izvršenje mere obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi

1. Mera obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi izvršava se u zdravstvenoj ustanovi koju odredi sud koji je meru izrekao u prvom stepenu.

2. Sud obaveštava zdravstvenu ustanovu o datumu kada lice kome je izrečena mera mora da se javi na lečenje.

3. Lice kome je izrečena mera dužno je da se javi na lečenje u zdravstvenu ustanovu u roku koji propiše sud.

Član 174.

Izveštavanje zdravstvene ustanove

1. Zdravstvena ustanova dostavlja sudu, koji je izrekao meru u prvom stepenu, izveštaj o zdravstvenom stanju i uspešnosti lečenja lica kome je mera izvršena najmanje jednom (1) u šest (6) meseci, a i češće na zahtev suda.
2. Kada zdravstvena ustanova smatra da više nije potrebno lečenje lica kome je mera izrečena, o tome odmah obaveštava sud koji je izrekao meru u prvom stepenu.
3. Sud koji je izrekao meru u prvom stepenu, po službenoj dužnosti ili na predlog okrivljenog, branioca, zdravstvene ustanove ili nadležnog organa starateljstva, ukida meru ako utvrdi da više nije potrebno lečenje lica kome je mera izrečena.
4. Odluka o ukidanju mere donosi se nakon saslušanja državnog tužioca, branioca i lica kome je mera izrečena, ako njegovo stanje to dozvoljava i nakon razmatranja mišljenja stručnjaka.

Član 175.

Mera lečenja

1. Zdravstvena ustanova odmah obaveštava sud, koji je izrekao meru u prvom stepenu, ako lice kome je mera izrečena nije podvrgnuto lečenju na slobodi, ako je samovoljno prekinulo lečenje ili ako smatra da je lečenje bilo neuspešno.
2. Sud po službenoj dužnosti ili na predlog zdravstvene ustanove u kojoj se lice leči ili treba da se leči, može izreći meru obaveznog psihijatrijskog lečenja sa zadržavanjem:
  - 2.1. ako učinilac krivičnog dela nije podvrgnut lečenju na slobodi, ako je samovoljno prekinuo lečenje ili ako je zdravstvena ustanova ocenila lečenje neuspešnim;
  - 2.2. ako postoje razlozi za izricanje takve mere.
3. Odluka o izricanju mere obaveznog psihijatrijskog lečenja sa zadržavanjem donosi se nakon saslušanja državnog tužioca, branioca i lica kome je mera izrečena, ako njegovo stanje to dozvoljava i nakon razmatranja mišljenja nezavisnog stručnjaka, koji nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se mera izvršava.
4. Kada licu više nije potrebno lečenje u zdravstvenoj ustanovi, nadležni organ starateljstva je odgovoran za pružanje pomoći licu prema kome je mera izvršena po prestanku obaveznog lečenja na slobodi.

POGLAVLJE VIII.

IZVRŠENJE MERE PRITVORA

Član 176.

Način izvršenja mere pritvora

1. Mera pritvora prema rešenjima nadležnih sudova izvršava se u relevantnim kazneno–popravnim ustanovama.
2. U postupanju sa pritvorenicima shodno se primenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku i odredbe ovog zakona.
3. Na zahtev tužioca i ako je to u interesu pravde, sud može narediti ograničenje određenih prava pritvorenika.

Član 177. **Smeštaj pritvorenika**

1. U nadležnoj kazneno-popravnoj ustanovi može se smestiti lice kome je nadležni sud rešenjem odredio pritvor. Uz rešenje o određivanju pritvora, nadležnoj kazneno-popravnoj ustanovi dostavlja se i pisana naredba za prijem pritvorenika.
2. Nadležna kazneno-popravna ustanova izdaje pismenu potvrdu o prijemu pritvorenika u kojoj se, između ostalog, upisuje datum i sat prijema, ime i prezime lica koje je dovelo pritvorenika.

Član 178. **Lekarski pregled i upoznavanje sa pravima**

1. Odmah po prijemu u relevantnu kazneno-popravnu ustanovu obavlja se lekarski pregled pritvorenika, a nalaz i mišljenje lekara upisuju se u zdravstveni karton pritvorenika.
2. Po prijemu u relevantnu kazneno-popravnu ustanovu pritvorenik se upoznaje sa podzakonskim aktom o unutrašnjem kućnom redu, izvršenju mere pritvora, drugim pravima i obavezama za vreme sprovođenja mere pritvora.
3. Pritvorenici koji su zajedno učestvovali u izvršenju krivičnog dela smeštaju se u posebne prostorije.

Član 179. **Uslovi za pritvorenike**

1. Pritvorenici borave u relevantnoj kazneno-popravnoj ustanovi pod istim uslovima kao i osuđeni u pogledu smeštaja, ishrane, zdravstvene zaštite, primene mera prinude, posebnih mera za održanje reda i bezbednosti i naknade štete nastale tokom primene mere pritvora.
2. U slučaju potrebe čuvanja pritvorenika tokom boravka van kazneno-popravne ustanove, po bilo kojem osnovu, obezbeđenje pruža Kazneno-popravna služba Kosova – KPSK-a, a u posebnim slučajevima u saradnji sa kosovskom policijom.

Član 180. **Pravo pritvorenika na rad**

1. Pritvorenik može se uposliti u radionici, radionicama ekonomskih jedinica koje se nalaze u krugu relevantne kazneno-popravne ustanove, po dobijanju saglasnosti nadležnog suda.
2. Pritvorenik koji radi ima pravo na naknadu i druga prava po osnovu rada koja u skladu sa ovim zakonom pripadaju pritvorenicima.

Član 181. **Disciplinski prestup tokom pritvora**

1. Ako u toku izvršenja mere pritvorenik učini disciplinski prestup ili bilo koji prekršaj, direktor kazneno-popravne ustanove sprovodi i odlučuje u disciplinskom postupku i o tome obaveštava sud.
2. Nadležni sud se obaveštava i u slučaju bekstva pritvorenika. Sud izdaje naredbu kojom se raspisuje poternica za pronalaženje i privođenje pritvorenika.
3. Nadzor nad izvršenjem mere pritvora vrši predsednik nadležnog suda u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Član 182.
Puštanje iz pritvora

Pritvorenik se otpušta iz kazneno-popravne ustanove na osnovu rešenja o ukidanju pritvora koje donosi nadležni sud ili po isteku vremena za koje je određen pritvor.

Član 183.
Upućivanje na izdržavanje kazne zatvora

Pritvorenik koji se na osnovu odredaba Zakonika o krivičnom postupku, na njegov zahtev, pre pravosnažnosti odluke uputi na izdržavanje kazne zatvora, izjednačen je u pravima i dužnostima sa drugim osuđenima.

Član 184.
Akt o kućnom redu

1. Aktom o kućnom redu u kazneno-popravnoj ustanovi posebno se utvrđuje:

- 1.1. prijem i smeštaj pritvorenika;
- 1.2. higijensko-zdravstvene mere i ishrana;
- 1.3. prijem poseta;
- 1.4. prijem pošiljka i štampe;
- 1.5. rad i ponašanje pritvorenika, te održavanje reda i discipline;
- 1.6. postupak u slučaju bekstva ili smrti pritvorenika;
- 1.7. ponašanje pritvorenika i otpuštanje, i
- 1.8. druga pitanja od značaja za izvršenje mere pritvora.

POGLAVLJE IX.
NADZOR NAD RADOM KAZNENO-POPRAVNIH USTANOVA

Član 185.
Upravni nadzor

1. Upravni nadzor nad radom kazneno-popravnih ustanova vrši generalna Uprava Kazneno-popravne službe u skladu sa zakonskim odredbama.
2. Prilikom vršenja upravnog nadzora, naročito se nadzire zakonitost rada i postupanja, zakonitost akata iz nadležnosti direktora kazneno-popravne ustanove, efikasnost i podobnost rada u obavljanju poslova iz delokruga kazneno-popravnih ustanova.
3. Nadzor nad pružanjem zdravstvene zaštite osuđenima vrši resorno Ministarstvo zdravlja, a nadzor nad obrazovnim programima osuđenika i njihovim sprovođenjem vrši resorno Ministarstvo obrazovanja.

Član 186.
Stručni savet

1. U cilju praćenja, istraživanja i unapređenja sistema izvršavanja krivičnih sankcija osniva

se Stručni savet iz redova naučnih ustanova, sudova, organa uprave, strukovnih udruženja, civilnog društva i drugih ustanova koje se bave pitanjima kriminaliteta i vaspitavanja osuđenih.

2. Imenovanje, sastav i uloga ovog novoosnovanog organa uređuju se podzakonskim aktom koji donosi ministar pravde.

Član 187.

Interni inspekcijski nadzor nad kazneno-popravnim ustanovama i Regionalnim probacionim direkcijama

1. Ministar osniva Inspektorat za nadzor nad radom kazneno-popravnih ustanova i regionalnih probacionih direkcija (u daljem tekstu: Inspektorat).

2. Inspektorat je izvršna Agencija i deluje u okviru Ministarstva pravde. Inspektoratom rukovodi glavni inspektor.

3. Imenovanje i razrešenje glavnog inspektora i drugih inspektora vrši se u skladu sa odredbama Zakona o javnim službenicima.

4. Inspekcijske poslove, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim za njegovo sprovođenje, obavlja Ministarstvo preko inspektora.

5. Za glavnog inspektora može se izabrati lice koje ima univerzitetsko obrazovanje i najmanje osam (8) godina radnog iskustva u struci, četiri (4) godine na rukovodećim radnim mestima.

6. Za inspektora može se izabrati lice koje ima univerzitetsko obrazovanje i najmanje tri (3) godine radnog iskustva u struci.

Član 188.

Prava i dužnosti inspektora

1. Ministarstvo vrši nadzor nad sprovođenjem odredaba i stručnog rada u kazneno-popravnim ustanovama i regionalnim probacionim direkcijama u cilju obezbeđenja jedinstvenog sistema za izvršavanje krivičnih sankcija, prenošenja pozitivnih iskustava, analize i praćenja rada više organizacionih jedinica kazneno-popravnih ustanova i pružanja stručne pomoći tim jedinicama.

2. Inspektor vrši nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona, podzakonskih akata donetih za njegovu primenu i isti je ovlašćen:

2.1. da u svako doba i bez najave uđe u sve prostore i prostorije kazneno-popravnih ustanova i regionalnih probacionih direkcija u cilju inspekcijskog nadzora;

2.2. da naloži da se utvrđeni propusti i nedostaci otklone u roku koji on odredi;

2.3. da zasebno proveri svaki slučaj, svaki put kada se sumnja na povredu zakona. Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti ili na inicijativu zainteresovanog lica;

2.4. da nadležnim subjektima preporuči preduzimanje disciplinskih mera u skladu sa hijerarhijskom strukturom.

3. Subjekt kome je naloženo da otkloni nedostatke i nepravilnosti iz stava 2. podstav 2.2. ovog člana, dužan je da nakon otklanjanja nedostataka i nepravilnosti obavesti inspektora u roku koji mu inspektor odredi, a koji ne može da biti duži od osam (8) dana.

4. Inspektor je dužan:

- 4.1. da sačini zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru;
  - 4.2. da čuva u tajnosti sve podatke koje sazna tokom vršenja inspekcijskih poslova, a koji se unutrašnjim aktima smatraju poverljivim. Ove informacije se otkrivaju samo zakonom određenim telima.
  - 4.3. da prilikom otkrivanja slučajeva ili pritužbi na nepružanje zdravstvene nege i neadekvatnih sanitarno-higijenskih uslova za osuđene, Inspektorat je dužan da ove slučajeve uputi nadležnom organu za inspekcijski nadzor pri resornom Ministarstvu.
  - 4.4. da sastavlja redovne izveštaje ministru pravde o svojim nalazima i obaveštava generalnog sekretara.
5. Nadzor nad radom kazneno-popravnih ustanova u pogledu kontrole finansijskog poslovanja, radnih odnosa, zaštite na radu, zdravstvene zaštite i sanitarnih uslova osuđenika i pritvorenika, uslova i načina prijema ishrane vrše ovlašćeni organi u skladu sa posebnim odredbama.

Član 189. Nezavisnost i nepristrasnost

1. Inspektori u obavljanju svojih dužnosti su nepristrasni i nezavisni od svakog mešanja koje na njih može uticati neposredno ili posredno.
2. Inspektori moraju obavljati svoje dužnosti profesionalno i odgovorno i biti slobodni od bilo kakvog mešanja koje može uticati na njihovo pravično rasuđivanje ili na ishod kontrole.
3. U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, inspektor je nezavisan i preduzima radnje na osnovu zakona i drugih odredaba. Zbog rizika, značaja i posebnih uslova rada, ministar odlukom utvrđuje dodatni iznos na lične zarade inspektora.
4. Inspekcijskim nadzorom takođe se vrši i godišnja procena svake kazneno-popravne ustanove i regionalnih probacionih direkcija putem:
  - 4.1. utvrđivanja da li su radnje delotvorno preduzete, posebno one koje se odnose na postupke prijema, izvršenja disciplinskih sankcija, bezbednosna pitanja, pružanje zdravstvenih i medicinskih usluga i pružanje vaspitne i socijalne pomoći;
  - 4.2. preispitivanja istovetnosti finansijskih i rukovodećih informacija;
  - 4.3. potvrđivanja, ako se imovina koja pripada Kazneno–popravnoj službi Kosova kontroliše i osigurava od gubitka, posebno u pogledu održavanja i čistiće objekata;
  - 4.4. procenjivanja efektivnog korišćenja ljudskih resursa;
  - 4.5. nadgledanja da li su postignuti utvrđeni ciljevi programa.
5. Podzakonski akt o načinu vršenja inspekcijskog nadzora nad radom kazneno-popravnih ustanova donosi ministar.

Član 190. Saradnja sa inspektorima

1. Prilikom inspekcijskog nadzora, direktor kazneno-popravne ustanove i svi zaposleni dužni su da saraduju sa inspektorima u ispunjavanju njihovih ovlašćenja i obaveza, da im stave na raspolaganje svu potrebnu dokumentaciju i podatke i da im omoguće nesmetan rad.

2. Prilikom inspekcijskog nadzora, inspektori mogu razgovarati sa osuđenim bez prisustva zaposlenih kazneno-popravnih ustanova i sa svim zaposlenima kazneno-popravne ustanove bez prisustva njihovih neposrednih starešina ili rukovodilaca kazneno-popravne ustanove.
3. Kada smatra potrebnim, inspektor može za zapisnik uzeti izjavu lica iz stava 2. ovog člana.

Član 191.

Zapisnik o inspekcijskom nadzoru

1. Zapisnik o inspekcijskom nadzoru dostavlja se ministru, generalnom direktoru i direktoru kazneno-popravne ustanove u kome je izvršen inspekcijски nadzor.
2. Kazneno-popravna ustanova je dužna da postupi po naloženim merama i datim rokovima i da o istim pismeno obavesti Inspektorat.
3. Protiv naloženih mera i datih rokova direktor kazneno-popravne ustanove može uložiti prigovor ministru u roku od osam (8) dana od dana prijema zapisnika.
4. U skladu sa navodima iz prigovora, ministar može prekinuti ili odrediti druge rokove za izvršenje naloženih mera ili narediti druge mere za otklanjanje uočenih nedostataka.
5. Prigovor odlaže izvršenje naloženih mera osim u slučaju kada se u izveštaju oceni da se na taj način ne otklanja neposredna opasnost po život i zdravlje ili po imovinu, i kada je to u interesu bezbednosti kazneno-popravne ustanove.
6. Preporuke Inspektorata Ministarstva pravde, po odobrenju ministra pravde, su obavezujuće.

Član 192.

Nadzor nad zdravstvenim, higijenskim i bezbednosnim uslovima

Ako u postupku nadzora relevantni nadležni organ utvrdi da kazneno-popravna ustanova ne ispunjava propisane zdravstveno-higijenske uslove ili ako je bezbednost bitno ugrožena, ministar može doneti odluku o privremenoj obustavi rada kazneno-popravne ustanove i izvršiti premeštaj osuđenika ili pritvorenika u drugu kazneno-popravnu ustanovu.

Član 193.

Nadzor nad ljudskim pravima

1. Nadzor nad zaštitom i stanjem ljudskih prava i nad uslovima pod kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mere izrečene u krivičnom postupku vrši službenik za prava zatvorenika Kancelarije za ljudska prava pri Ministarstvu.
2. Službenik za prava zatvorenika vrši nadzor nad zaštitom i stanjem ljudskih prava i uslova pod kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mere izrečene u krivičnom postupku u kazneno-popravnim ustanovama, samostalno ili u saradnji sa nadležnim inspektorima ili međunarodnim ili drugim institucijama koje su nadležne za praćenje i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa zakonom i relevantnim međunarodnim dokumentima.
3. Službenik za prava zatvorenika je nezavisan u svom radu, a nadležni organi i ustanove su dužni da obezbede sve podatke od značaja za njegov rad.
4. O svom radu službenik za prava zatvorenika podnosi izveštaj rukovodiocu Kancelarije za ljudska prava pri ministarstvu i generalnom sekretaru.

POGLAVLJE X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 194. Podzakonska akta

1. Ministarstvo donosi podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona u roku od dvanaest (12) meseci od dana stupanja zakona na snagu.
2. Do donošenja novih akata nastavlja se primena važećih podzakonskih akata, pod uslovom da nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.
3. Ministar obrazovanja, uz saglasnost ministra pravde, u roku od šest (6) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonski akt kojim se uređuje obrazovanje osuđenih.

Član 195. Izvršavanje kazni započeto pre stupanja na snagu ovog zakona

Izvršavanje kazni započeto pre stupanja na snagu ovog zakona, a koje do tada nisu izvršene, nastavljaju se i izvršavaju u skladu sa odredbama prethodnog zakona, osim ako su odredbe ovog zakona povoljnije po osuđenog.

Član 196. Računanje rokova

Nakon stupanja na snagu ovog zakona, ako teče propisani rok, ovaj rok se računa u skladu sa odredbama ovog zakona, osim ako je prethodni rok bio duži ili ako odredbama ovog Poglavlja nije drugačije određeno.

Član 197. Prelazne odredbe

Postojeći članovi Komisije za uslovni otpust ostaju na dužnosti do kraja svog mandata.

Član 198. Prestanak važenja

Stupanjem na snagu ovog zakona stavlja se van snage Zakon br. 04/L-149 o izvršenju krivičnih sankcija i Zakon br. 05/L-129 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-149 o izvršenju krivičnih sankcija.

Član 199. Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službeni list Republike Kosovo.

**Zakon br. 08/L-132
14. jul 2022. godine**

**Proglašeno ukazom Br. DL-249/2022, dana 01.08.2022, od strane Predsednice Republike
Kosova Vjosa Osmani-Sadriu**